

OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO
ZA ROK 2018

Krosno Odrzańskie, marzec 2019 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Ocena sytuacji epidemiologicznej	4
3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi	9
4. Ocena stanu sanitarno- technicznego podmiotów działalności leczniczej	19
5. Ocena obiektów użyteczności publicznej	23
6. Ocena zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia	29
7. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	33
8. Nadzór sanitarny nad środowiskiem pracy	35
9. Ocena stanu sanitarnego szkół i innych placówek oświatowo -wychowawczych	42
10. Działalność z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	49
11. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	53
12. Działalność kontrolno – represyjna	63

1. Wstęp

Ocena stanu sanitarno-higienicznego powiatu krośnieńskiego za rok 2018 została opracowana, jak corocznie, na podstawie danych uzyskanych w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Zadania te realizowane są poprzez sprawowanie nadzoru bieżącego i zapobiegawczego nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Ponadto zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest organizacja, prowadzenie, koordynacja i nadzór nad działalnością oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie krośnieńskim w roku 2018 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności i żywienia oraz wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej. Realizacja tego celu była istotą prowadzonej działalności zapobiegawczej i bieżącej oraz doskonalenia procedur identyfikacji i szacowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych.

Zgodnie z przepisami art. 12a, ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jednolity tekst Dz.U. z 2019r. poz. 59) przedkładam Radzie Powiatu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za rok 2018 r.

Janina Kwiatkowska

*p.o. Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Krośnie Odrzańskim*

2. Ocena sytuacji epidemiologicznej

W zakresie działań przeciwepidemicznych prowadzony jest nadzór nad rejestracją i zwalczaniem ognisk chorób zakaźnych i pasożytniczych, inicjowanie badań epidemiologicznych chorób uwarunkowanych czynnikami środowiskowymi.

Sytuację epidemiologiczną powiatu krośnieńskiego można uznać za dobrą. W roku 2018 nie odnotowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych, zachorowań na choroby o charakterze epidemicznym ani zachorowań na choroby zawleczone. Nie zgłoszono zachorowań na choroby dotychczas nie notowane oraz przypadków chorób ani zatruc wodorozależnych o potwierdzonej etiologii. Zanotowano 547 przypadków chorób zakaźnych. (386 przypadków w roku 2017).

W 2018 roku w porównaniu do 2017 roku na terenie powiatu krośnieńskiego nie wystąpiły zachorowania na:

- Glistnicę-1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2017 roku,
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter*-1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2017 roku,
- Wirusowe zapalenie wątroby typu A; 3 zachorowania przy zapadalności 5,38 w 2017 roku,
- Inne wirusowe zapalenie mózgu inne określone; 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2017 roku,
- Choroba wywołana przez *haemophilus influenzae* inne określone/nieokreślone: 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2017 roku.

W 2018 roku w porównaniu do 2017 roku spadła zachorowalność na:

- Szczepienia p/wścieklicznie- z 9 zachorowań przy zapadalności 16,14 w 2017 roku do 8 zachorowań przy zapadalności 14,35 w 2018 roku,
- Różyczkę- z 3 zachorowań przy zapadalności 5,38 w 2017 roku do 2 zachorowań przy zapadalności 3,59 w 2018 roku,
- Wirusowe zapalenie wątroby typu C wg definicji przypadku-2014- z 4 zachorowań przy zapadalności 7,17 w 2017 roku do 3 zachorowań przy zapadalności 5,38 w 2018 roku,
- Zapalenia płuc o etiologii zakaźnej- z 5 zachorowań przy zapadalności 8,97 w 2017 roku do 4 zachorowań przy zapadalności 7,17 w 2018 roku,
- Biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe w tym dzieci do lat 2- z 47 zachorowań przy zapadalności 84,29 w 2017 roku do 44 zachorowań przy zapadalności 78,91 w 2018 roku,
- Krztusiec- z 9 zachorowań przy zapadalności 16,14 w 2017 roku do 7 zachorowań przy zapadalności 12,55 w 2018 roku,
- Owsicę- z 5 zachorowań przy zapadalności 8,97 w 2017 roku do 4 zachorowań przy zapadalności 7,17 w 2018 roku,
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium Difficile*- z 8 zachorowań przy zapadalności 14,35 w 2017 roku do 6 zachorowań przy zapadalności 10,76 w 2018 roku.

W 2018 roku w porównaniu do 2017 roku wzrosła zachorowalność na:

- Salmonellozy, zatrucia pokarmowe- z 1 zachorowania przy zapadalności 1,79 w 2017 roku do 2 zachorowań przy zapadalności 3,59 w 2018 roku,
- Płonicę- z 18 zachorowań przy zapadalności 32,28 w 2017 roku do 60 zachorowań przy zapadalności 107,61 w 2018 roku,
- Boreliozę- z 60 zachorowań przy zapadalności 107,61 w 2017 roku do 62 zachorowań przy zapadalności 111,19 w 2018 roku,
- Ospę wietrzną- z 149 zachorowań przy zapadalności 267,22 w 2017 roku do 276 zachorowań przy zapadalności 494,99,
- Świnkę- z 1 zachorowania przy zapadalności 1,79 w 2017 roku do 2 zachorowań przy zapadalności 3,59 w 2018 roku,
- Świerzb- z 3 zachorowań przy zapadalności 5,38 w 2017 roku do 6 zachorowań przy zapadalności 10,76 w 2018 roku,
- Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy- z 35 zachorowań przy zapadalności 62,77 w 2017 roku do 36 zachorowań przy zapadalności 64,56 w 2018 roku,
- Nowo wykryte zakażenia wirusem HIV- z 1 zachorowania przy zapadalności 1,79 w 2017 roku do 2 zachorowań przy zapadalności 3,59 w 2018 roku,
- Gruźlicę- z 3 zachorowań przy zapadalności 5,38 w 2017 roku do 7 zachorowań przy zapadalności 12,55 w 2018 roku,
- Zapalenie opon mózgowych inne nieokreślone- z 1 zachorowania przy zapadalności 1,79 w 2017 roku do 2 zachorowań przy zapadalności 3,59 w 2018 roku.

Pojawiły się nowe zachorowania w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. na:

- Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat- 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie-1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E.Coli biegunkotwórczą-1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Lambliozę- 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Posocznica wywołana przez bakterie gram(-) -1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Posocznica inna określona/nieokreślona-1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,

W 2018 roku w porównaniu z 2017 roku utrzymała się zachorowalność na tym samym poziomie na :

- Mononukleozę zakaźną- 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79 w 2018 roku,
- Różę- 7 zachorowań przy zapadalności 12,55 w 2018 roku.

IŁOŚCIOWY I PROCENTOWY UDZIAŁ W POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTKACH .CH OROBOWYCH I PORÓWNANIE Z 2017 r.

Lp.	Jednostka chorobowa	2018 rok			2017 rok		
		l.zachor.	zapadal.	%	l.zachor.	Zapadal.	%
1	Salmonellozy, zatrucia pokarmowe	2	3,59	0,37	1	1,79	0,26
2	Płonica	60	107,61	10,97	18	32,28	4,66
3	Róża	7	12,55	1,28	7	12,55	1,81
4	Borelioza	62	111,19	11,33	60	107,61	15,54
5	Szczepienia p/wścieklicznie	8	14,35	1,46	9	16,14	2,33
6	Ospa wietrzna	276	494,99	50,46	149	267,22	38,60
7	Różyczka	2	3,59	0,37	3	5,38	0,78
8	Wirusowe zapalenie wątroby typu C wg definicji przypadku - 2014	3	5,38	0,55	4	7,17	1,04
9	Świnka	2	3,59	0,37	1	1,79	0,26
10	Świerzb	6	10,76	1,10	3	5,38	0,78
11	Zapalenia płuc o etiologii zakaźnej	4	7,17	0,73	5	8,97	1,30
12	Mononukleozą zakaźną	1	1,79	0,18	1	1,79	0,26
13	Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe w tym dzieci do lat 2.	44	78,91	8,04	47	84,29	12,18
14	Krzusiec	7	12,55	1,28	9	16,14	2,33
15	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	36	64,56	6,58	35	62,77	9,07
16	Nowo wykryte zakażenia wirusem HIV	2	3,59	0,37	1	1,79	0,26
17	Gruźlica	7	12,55	1,28	3	5,38	0,78
18	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	-	-	-	1	1,79	0,26
19	Owsica	4	7,17	0,73	5	8,97	1,30
20	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium Difficile	6	10,76	1,10	8	14,35	2,07
21	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	3	5,38	0,78
22	Zapalenie opon mózgowych inne nieokreślone	2	3,59	0,37	1	1,79	0,26
23	Inne wirusowe zapalenie mózgu inne określone	-	-	-	1	1,79	0,26
24	Glistnica	-	-	-	1	1,79	0,26
25	Choroba wywołana przez haemophilus influenzae inne określone/nieokreślone	-	-	-	1	1,79	0,26
26	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.	1	1,79	0,18	-	-	-
27	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie.	1	1,79	0,18	-	-	-
28	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E.Coli biegunkotwórczą.	1	1,79	0,18	-	-	-
29	Lamblioza	1	1,79	0,18	-	-	-
30	Posocznica wywołana przez bakterie gram (-)	1	1,79	0,18	-	-	-
31	Posocznica inna określona/nieokreślona.	1	1,79	0,18	-	-	-

Zachorowania i zakażenia szerzące się drogą krwi z naruszeniem ciągłości tkanek

WZW typ C wg definicji przypadku- 2014 roku.

W 2018 roku zarejestrowano 3 zachorowania na WZW typ C wg definicji przypadku z 2014 roku przy zapadalności 5,38, natomiast w 2017 roku zarejestrowano 4 zachorowania na WZW typ C wg definicji przypadku z 2014 roku przy zapadalności 7,17.

Zachorowania szerzące się drogą pokarmową

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką Salmonella.

W 2018 roku zarejestrowano 2 zachorowania przy zapadalności 3,59.

1. Nosiciele pałeczek Salmonella

W 2018 roku nie zarejestrowano nowych nosicieli zakażonych pałeczkami Salmonella.

2. Nosiciele duru brzuszego

W 2018 roku nie zarejestrowano nowych zachorowań na dur brzuszny i dury rzekome A,B,C, nie było także zgonów wśród stałych nosicieli pałeczek duru brzuszego.

W rejestrze nosicieli jest zarejestrowanych czterech stałych nosicieli duru brzuszego. Są to cztery kobiety w wieku: 97 lat, 93 lata, 75 lat, 66 lat. Dwie mieszkają na wsi i dwie w mieście.

Choroby odzwierzęce

1.Borelioza.

W 2018 roku zarejestrowano 62 zachorowania przy zapadalności 111,19, natomiast w 2017 roku zarejestrowano 60 zachorowań przy zapadalności 107,61.

2.Róża.

W 2018 r. zarejestrowano 7 zachorowań przy zapadalności 12,55.

Zachorowania na choroby objęte programem szczepień ochronnych.

1. Różyczka

W 2018 roku zarejestrowano 2 zachorowania przy zapadalności 5,59, natomiast w 2017 roku 3 zachorowania przy zapadalności 5,38.

2. Ospa wietrzna

2018 roku zarejestrowano 276 zachorowań przy zapadalności 494,99. Natomiast w 2017 roku zarejestrowano 149 zachorowań przy zapadalności 267,22.

3. Świnka

W 2018 roku zarejestrowano 2 zachorowania przy zapadalności 3,59, natomiast w 2017 zarejestrowano 1 zachorowanie przy zapadalności 1,79.

4. Gruźlica

W 2018 roku zarejestrowano 7 zachorowań na gruźlicę przy zapadalności 12,55, natomiast w 2017 roku 3 zachorowania przy zapadalności 5,38.

Szczepienia przeciwko wścieklźnie

W 2018 roku zarejestrowano 46 osób pokąsanych przez zwierzęta, w tym 8 osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wścieklźnie.

W 2017 roku zarejestrowano 48 osób pokąsanych przez zwierzęta, w tym 9 osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wścieklźnie.

Nadzór nad wykrywaniem opv

W 2018 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło 1 zgłoszenie zachorowania na OPV przy zapadalności 1,79. W 2018 roku w całej Polsce zarejestrowano 46 przypadków zachorowań na OPV przy zapadalności 0,79.

Opracowała:
Anna Wakula- Rolicka
asystent

3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą znaną profilaktyką chorób zakaźnych. Obowiązek szczepień ochronnych w Polsce funkcjonuje od kilkudziesięciu lat. Wykaz chorób zakaźnych objętych tym obowiązkiem określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1086 ze zm.), a terminy wykonania przeciw nim szczepień ochronnych w danym roku kalendarzowym zawarte są w Programie Szczepień Ochronnych przyjętym w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci przyczyniło się do zmniejszenia zachorowalności na wiele chorób zakaźnych, z których część została całkowicie wyeliminowana.

Osoby przebywające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym przeciwko chorobom zakaźnym zgodnie z PSO, jak również do poddania się szczepieniom w przypadku ogłoszenia epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego. W stosunku do osób małoletnich odpowiedzialność za wykonanie obowiązku poddania się szczepieniom obowiązkowym spoczywa na rodzicach lub opiekunach dziecka.

Obowiązkowe szczepienia ochronne wykonują wyłącznie świadczeniodawcy w ramach umów zawartych z NFZ na świadczenie podstawowej opieki zdrowotnej lub innego zakresu świadczeń, jeśli tak przewiduje umowa. Do realizacji szczepień obowiązkowych mogą być wykorzystywane wyłącznie preparaty szczepionkowe zarejestrowane i dostępne na rynku polskim. Nadzór nad przestrzeganiem zakresu i terminów szczepień ochronnych prowadzi Państwowa Inspekcja Sanitarna.

W 2018 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim nadzorowali realizację Programu Szczepień Ochronnych w 20 punktach szczepień funkcjonujących na terenie powiatu krośnieńskiego, dla których prowadzona była dystrybucja preparatów szczepionkowych. Ponadto, wydawanie szczepionek prowadzone było dla podmiotu nadzorowanego przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie w Wlkp. Zachodniego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim (oddziału Położniczo – Ginekologicznego, Oddziału chirurgicznego oraz Izby przyjęć).

Profilaktyczną opieką medyczną objętych zostało 10135 dzieci i młodzieży w rocznikach: 2018-1999 (zgrupowane dane na podstawie kart uodpornienia przechowywanych w poszczególnych punktach szczepień - stan na dzień 31.12.2018 r.).

Poniżej w tabelach przedstawiono analizę porównawczą stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w poszczególnych grupach wiekowych na przestrzeni lat 2018-2016.

Szczepienia przeciwko jednostkom chorobowym w danym przedziale wiekowym		Stan na dzień 31.12.2018r (%)		Stan na dzień 31.12.2017 r (%)		Stan na dzień 31.12.2016 r (%)	
Gruźlica w 1 r.ż.		92.2%		97,7%		99.8%	
WZW typu B w 1 r.ż.	Szczep. pierwotne (2 dawki)	46.7%	Ogółem 85.4% (pozostali zgodnie z wymaganym wiekiem)	45.2%	Ogółem 90.5% (pozostali zgodnie z wymaganym wiekiem)	44.3%	Ogółem 93.0% (pozostali zgodnie z wymaganym wiekiem)
	Szczep. uzupełniające (3 dawki-pełny cykl)	38.7%		45.3%		48.7%	

WZW typu B – stan zaszczepienia 2 latków	Szczep. pierwotne (2 dawki)	2.8%	Ogółem 98.7%	3.3%	Ogółem 99.5%	0.2%	Ogółem 99.2%
	Szczep. uzupełniające (3 dawki-pełny cykl)	95.9%		96.2%		99.0%	

Szczepienia p. gruźlicy oraz pierwsza dawka szczepień p. WZW typu B realizowane są w przypadku pozytywnej kwalifikacji lekarskiej w pierwszej dobie życia w oddziałach noworodkowych. Kolejne szczepienia przeciwko WZW B i przeciwko pozostałym jednostkom chorobowym realizują świadczeniodawcy (punkty szczepień) z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy o udzielanie tych świadczeń – dane statystyczne podają kolejne tabele.

Szczepienia przeciwko poszczególnym jednostkom chorobowym w danym przedziale wiekowym		Stan na dzień 31.12.2018 r. (%)		Stan na dzień 31.12.2017 r. (%)		Stan na dzień 31.12.2016 r. (%)				
Błonica, Tęzec, Krzusiec w 16-18 m-cu życia	Szczep. pierwotne	57.2%	Ogółem 93.9%	50,4%	Ogółem 97,1%	49.6%	Ogółem 99.2%			
	Szczep. uzupełniające	36.6%		46,7%		49.6%				
Błonica, Tęzec, Krztusiec, Poliomyelitis w 6 rż.(1 przypominające)		86.9% (niższy wskaźnik wyszczepienia -od zadowalającego na poziomie 95% i powyżej - wynika min z faktu, że część dzieci urodzonych z końcem roku kalendarzowego podlegających szczepieniom - w związku z okresem sezonowych infekcji jest czasowo odraczana ze szczepień i po okresie rekonwalescencji szczepienia są realizowane w kolejnym okresie sprawozdawczym.)		84.2% (niższy wskaźnik wyszczepienia -od zadowalającego na poziomie 95% i powyżej - wynika min z faktu, że część dzieci urodzonych z końcem roku kalendarzowego podlegających szczepieniom - w związku z okresem sezonowych infekcji jest czasowo odraczana ze szczepień i po okresie rekonwalescencji szczepienia są realizowane w kolejnym okresie sprawozdawczym.)		92.5%				
Błonica, Tęzec w 14 rż. (2 przypominające)		91.2%		93.1%		94,8%				
Krzusiec w 14 rż. (2 przypominające realizacja od 2016 roku z uwagi na zmiany w PSO)		91.2%		93.1%		93.9%				
Błonica, Tęzec w 19 rż. (3 przypominające)		90.9%		98.1%		92.6%				
Odra, Świnka, Różyczka w 13-14 m-cu życia		75.5% (pozostali – nie osiągnęli wymaganego wieku)		81.9% (pozostali – nie osiągnęli wymaganego wieku)		86.0% (pozostali –nie osiągnęli wymaganego wieku)				
Odra, Świnka, Różyczka w 10 rż.		Szczep. podstaw.	11,5 %	Ogółem 100%	Szczep. podstaw.	12,2 %	Ogółem 99.1%	Szczep. podstaw	6,1 %	Ogółem 99,8%
		Szczep. przyp.	88.5 %		Szczep. Przyp.	86,9 %		Szczep. przyp.	93,7 %	

Szczepienia ochronne przeciwko Haemophilus Influenzae typu b, wprowadzone obowiązkowo u małych dzieci - w celu eliminacji kolonizacji nosogardła przez te drobnoustroje chorobotwórcze i w efekcie redukcji zakażeń inwazyjnych i zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych z udziałem Hib. Poniżej przedstawiono stan zaszczepienia dzieci w poszczególnych kategoriach wiekowych (stan na dzień 31.12.2018r).

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe przeciwko Haemophilus Influenzae typu b		Ogółem % szczepionych
	Szczepienie pierwotne (%)	Szczepienie uzupełniające (%)	
2018	48.5%	nie podlega ze wzgl. na wymagany wiek	nie brane pod uwagę ze wzgl. na wymagany wiek
2017	57.2%	36.6%	93.9%
2016	8.4%	90.8%	99.1%
2015	5.6%	94.4%	100%
2014	1.0%	98.4%	99.4%
2013	1.5%	97.9%	99.4%

Dla osiągnięcia zamierzonych, pozytywnych efektów epidemiologicznych, niezbędne jest utrzymanie wysokiego odsetka liczby osób uodpornionych przeciwko jednostkom chorobowym, którym można zapobiec również poprzez realizację *szczepień ochronnych zalecanych*. Koszt zakupu preparatów do tego typu szczepień ponoszą osoby zainteresowane, które decydują się na ich realizację.

W latach 2018 – 2014, realizacja szczepień zarówno zalecanych jak i obowiązkowych na terenie powiatu krośnieńskiego, przeciwko wybranym jednostkom chorobowym kształtowała się następująco (dane wykazane przez punkty szczepień) :

Realizacja szczepień przeciwko określonym chorobom w danym roku kalendarzowym	Rok realizacji 2017	Rok realizacji 2017	Rok realizacji 2016	Rok realizacji 2015	Rok realizacji 2014
Szczepienia p. ospie wietrznej	21 osób	18 osób	33 osoby	24 osoby	21 osób
Szczepienia p. kleszczowemu zapaleniu mózgu	33 osoby	35 osób	49 osób	10 osób	16 osób
Szczepienia p. zakażeniom wywołanym przez Neisseria meningitidis	58 osób	44 osoby	4 osoby	brak	32 osoby
Szczepienia p. grypie	1009 osób	1089 osób	968 osób	1040 osób	1106 osób
Szczepienia p. zakażeniom wywołanym przez Streptococcus pneumoniae	158 osób	64 osoby	214 osób	171 osób	224 osoby
Szczepienia p. zakażeniom wywołanym przez rotawirusy	49 osób	64 osób	65 osób	80 osób	71 osób
Szczepienia p. zakażeniom wywołanym przez wirus brodawczaka ludzkiego HPV	118 osób	117 osoby	142 osoby	132 osoby	191 osób
Szczepienia p. tężcowi	318 osób	406 osób	390 osób	387 osób	445 osób

Dla określonej grupy osób szczególnie narażonych na zakażenie, wybrane szczepienia finansowane są z budżetu Ministra Zdrowia, w tym p.pneumokokom, p. ospie wietrznej, p. tężcowi i wówczas kwalifikowane są jako obowiązkowe. (Opracowano na podstawie druków sprawozdawczych Mz-54 z punktów szczepień. Wykazywane zostały osoby z zakończonymi cyklami szczepień).

W Polsce już od 1996 roku prowadzony jest system monitorowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (objawów chorobowych pozostających w związku czasowym z wykonanym szczepieniem ochronnym), który zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (DZ.U. Nr 254, poz. 1711), opiera się na zaleceniach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w zakresie monitorowania bezpieczeństwa szczepień.

W roku 2018 do PPIS w Krośnie Odrzańskim wpłynęło 7 zgłoszeń odczynów poszczepiennych, wszystkie o charakterze łagodnym. Dla porównania w 2017 roku zgłoszono 3 odczyny poszczepienne, w 2016 roku - 10 odczynów poszczepiennych, w 2015 roku - 8 odczynów poszczepiennych, w tym wszystkie o charakterze łagodnym (jednym przypadku osoba była 3 dni hospitalizowana w celu obserwacji stanu zdrowia, pozostałe osoby nie wymagały pobytu w szpitalu, były objęte opieką ambulatoryjną). W 2014 roku zgłoszono 6 odczynów poszczepiennych, w 2013 roku 9, w 2012 roku - 2.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z poszczególnych punktów szczepień na dzień 31 grudnia 2018r. na terenie powiatu krośnieńskiego figurowało 58 osób, u których nie są realizowane obowiązkowe szczepienia ochronne zgodnie z wyznaczonymi terminami. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim zgłoszono jednocześnie 58 osób uchylających się - sprawujących pieczę nad w/w osobami małoletnimi. Dla porównania z końcem 2017 roku zgłoszone były 54 przypadki uchylania się od wykonania obowiązku szczepień. Najczęstszym powodem zaniechania realizacji szczepień u dzieci była m.in. obawa rodziców przed niepożądanymi reakcjami poszczepiennymi oraz widoczny wpływ ruchów antyszczepionkowych, którym należy dawać odpór poprzez edukację społeczeństwa za pośrednictwem min. przekazów medialnych jak i wykwalifikowanego personelu medycznego.

W 2018r., wzorem lat ubiegłych prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne skierowane min. do poszczególnych osób, rodziców/opiekunów prawnych dzieci, u których szczepienia nie były realizowane. Na stronie internetowej PSSE umieszczane były materiały informacyjno-edukacyjne o tematyce szczepień ochronnych. Finalnie w wyniku podjętych czynności w ciągu 2018 roku realizację szczepień podjęto w 15 przypadkach.

Analiza wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży w 2018r., na terenie powiatu krośnieńskiego – wskazuje na zbliżony jak w latach ubiegłych stan zaszczepienia osób w poszczególnych grupach wiekowych od 0 do ukończenia 19 roku życia.

W przypadku realizacji szczepień ochronnych głównie wśród dzieci i młodzieży w przedziałach wiekowych: 6, 10, 14, 19 lat, niewielkie, niekorzystne proporcje stanu zaszczepienia oscylujące na poziomach blisko 90% danej populacji w stosunku do poziomów pożądanых kształtujących się na poziomie 95% i powyżej w danej populacji, wynikają głównie z powodu występowania z końcem roku kalendarzowego sezonowych zachorowań/infekcji dróg oddechowych. Sytuacja ta utrudnia realizację szczepień wśród osób, które dopiero osiągnęły wymagany wiek do realizacji poszczególnych szczepień a z tych powodów musiały zostać czasowo odroczone. W przypadku grupy wiekowej 19- latków, (młodzieży, która osiągnęła pełnoletność) główny problem z realizacją wynika ze zmiany miejsca nauki i przebywaniem poza miejscem stałego pobytu (dojazdy, internat). Wówczas podejmowane są wzmożone działania ze strony punktów szczepień – wysyłane kolejne powiadomienia - wezwania do szczepień i w konsekwencji realizacja szczepień przebiega w kolejnych terminach – w tym, w następnym roku sprawozdawczym.

Zbliżenie się do wskaźnika wszczepialności na zadowalającym/oczekiwanym poziomie w granicach 95% i powyżej, pozwala domniemywać, że wykonane obowiązkowe szczepienia ochronne w odniesieniu do poszczególnych jednostek chorobowych osiągną poziom gwarantujący odporność zbiorowiskową. Uzyskanie wysokiego poziomu zaszczepienia populacji wymaga szczególnej mobilizacji i zaangażowania wszystkich podmiotów biorących udział w realizacji Obowiązującego w danym roku Programu Szczepień Ochronnych (PSO).

Z inicjatywy Głównego Inspektora Sanitarnego już od 2013 roku realizowana jest kampania informacyjna pod hasłem „*Zaszczep w sobie chęć szczepienia!*”, kierowana do szerokiego grona odbiorców. Akcja spotkała się z pozytywnym zainteresowaniem odbiorców a realizowana jest poprzez uruchomioną stronę internetową: www.szczepienia.gis.gov.pl, gdzie w folderze „Samorządowe Programy Zdrowotne. Szczepienia bliżej nas” umieszczone są aktualne dane, gdzie w poszczególnych województwach i powiatach można skorzystać z bezpłatnych szczepień zalecanych, realizowanych w ramach bieżących Samorządowych Programów Zdrowotnych.

Informacja o cyklicznych programach w obszarze szczepień ochronnych, realizowanych na terenie powiatu krośnieńskiego została przekazana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim i umieszczona na wspomnianej stronie internetowej GIS. Inicjatywy podejmowane od kilku lat przez lokalne jednostki samorządu terytorialnego na terenie powiatu pozwalają na szerszy dostęp społeczności lokalnej do bezpłatnych świadczeń profilaktycznych. Ponownie, dziewczętom w wieku gimnazjalnym z powiatu krośnieńskiego umożliwiono skorzystanie z bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego podczas trwania kolejnej edycji programu.

Opracowała:
Małgorzata Grydziuszko
Asystent

4. Ocena stanu sanitarno-technicznego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Nadzorowane podmioty lecznicze i działalność kontrolno-represyjna

- **Rodzaje i ilość nadzorowanych podmiotów leczniczych**

W 2018 roku na terenie powiatu krośnieńskiego nadzorem objęto 37 podmiotów leczniczych w tym:

- 27 przychodni, ośrodków zdrowia i poradni,
- 1 punkt pobrań materiału biologicznego do badań,
- 3 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 2 pogotowia ratunkowe,
- 1 ośrodek leczenia uzależnień,
- 3 podmiotów leczniczych świadczących usługi z zakresu pielęgniarstwa

oraz 51 praktyk zawodowych

- 20 indywidualnych praktyk lekarskich (w tym 19 indywidualnych praktyk dentystycznych),
- 23 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym 2 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów,
- 4 indywidualne praktyki pielęgniarskie,
- 4 pracownie protetyczne.

Nadzorem objęto również 2 zakłady zajmujące się przeprowadzaniem zabiegów dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji.

- **Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego i rodzaje kontroli**

Podczas przeprowadzanych kontroli w 2018 roku zwracano uwagę na prawidłowe wykonywanie procesów dekontaminacji sprzętu medycznego oraz dezynfekcji pomieszczeń (stosowane środki dezynfekcyjne i detergenty, metody sterylizacji), sprawowano nadzór nad zakresem i technologią sprzątania pomieszczeń (pomieszczenia zabiegowe, gabinety lekarskie, pomieszczenia ogólnodostępne, itp.), oraz nad gospodarką odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania (tj. zbieranie, warunki transportu, magazynowanie, dokumentowanie działań) uwzględniając obowiązujące przepisy, sprawdzano prawidłowe stosowanie wdrożonych procedur p/epidemicznych, zapisy z przeprowadzanych kontroli wewnętrznych oraz przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

- **Działalność kontrolno-represyjna**

Na 2018 rok zaplanowano 67 kontroli, tj. 28 kontroli sanitarnych podmiotów leczniczych, 35 kontroli praktyk zawodowych i 2 pracowni protetycznych. Zaplanowano również kontrole 2 zakładów DDD.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2018 roku na nadzorowane obiekty wydano: pięć decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości (w tym jedną decyzję administracyjną wydaną przez pion nadzorujący wykonawstwo szczepień ochronnych). Cztery decyzje zostały wyegzekwowane w całości. Obowiązki jednej decyzji nie zostały wyegzekwowane i zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne (dot. realizacji PSO). Wydanych zostało również 7 decyzji administracyjnych płatniczych.

2. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:

Ze względu na strukturę organizacyjną szpital prowadzony przez Zachodnie Centrum Medyczne Spółka z o.o. w Krośnie Odrzańskim przy ulicy Piastów 3, podlega nadzorowi sanitarnemu Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wielkopolskim.

3. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:

W 2018 roku w planie pracy ujęto:

- 19 przychodni i ośrodków zdrowia – skontrolowano 15 z nich tj. 78,95% (nie przeprowadzono 2 kontroli w związku z likwidacją podmiotów); łącznie przeprowadzono 16 kontroli przychodni i ośrodków zdrowia (1 kontrola sprawdzająca usunięcie nieprawidłowości);
- 8 poradni lekarskich (7 stomatologicznych i 1 chirurgiczna) – skontrolowano 8 z nich, tj. 100%; łącznie przeprowadzono 9 kontroli przychodni i ośrodków zdrowia (1 kontrola sprawdzająca usunięcie nieprawidłowości);
- 1 podmiot leczniczy udzielający świadczeń z zakresu pielęgniarstwa - skontrolowano 1 z nich tj. 100%; łącznie przeprowadzono 3 kontrole podmiotów leczniczych udzielających świadczeń z zakresu pielęgniarstwa (2 kontrole zaległe – nie wykonane w 2017r).

W 2018 roku wydano na podmioty lecznicze 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli oraz 1 upomnienie (1 decyzja i 1 upomnienie dotyczyło realizacji szczepień ochronnych zgodnie z PSO).

Nieprawidłowości stwierdzone w poradni lekarza POZ dotyczyły: złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w pomieszczeniu ustępu, niedrożnych i pozaklejanych kanałów wentylacyjnych w gabinecie zabiegowym i pomieszczeniu rejestracji, braku pojemnika transportowego do transportu odpadów medycznych w obrębie podmiotu leczniczego, braku zaktualizowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi zgodnie z obowiązującymi przepisami, niewłaściwie opisanych pojemników na odpady medyczne, braku jednorazowych rękawiczek oraz pojemnika na zużyte rękawiczki w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego. Nieprawidłowości zostały usunięte.

Na terenie powiatu krośnieńskiego jeden podmiot wykonujący działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych posiadał opracowany program dostosowania obiektu do wymagań określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz.739). Program dostosowania dotyczył braku bezpośredniego połączenia kabiny higieniczno-sanitarnej z gabinetem ginekologicznym. Na wniosek kierownika podmiotu leczniczego wdrożone zostało postępowanie administracyjne w celu wydania opinii o wpływie niedostosowania na bezpieczeństwo pacjentów. W kwietniu 2018r. kierownik podmiotu leczniczego przedstawił PPIS w Krośnie Odrzańskim program naprawczy funkcjonowania gabinetu ginekologicznego w ośrodku zdrowia. W sierpniu 2018r. przeprowadzona została kontrola, która potwierdziła wykonanie działań wynikających z programu dostosowania

Podczas kontroli obiektów sprawdzano instrukcje i procedury higienicznego mycia rąk, procedury postępowania z brudną i czystą odzieżą ochronną, procedury postępowania z odpadami medycznymi, procedury mycia i dezynfekcji pomieszczeń i urządzeń. Sprawdzano czy pracownicy zostali przeszkoleni w tym zakresie, czy stanowiska do mycia rąk są prawidłowo wyposażone, czy

pracownicy zachowują prawidłowe zasady aseptyki podczas wykonywania czynności przy pacjentach, czy prawidłowo postępuje się ze sprzętem znajdującym się przy stanowisku do mycia rąk (aseptyka dozowników, pojemników), jakie jest postępowanie przed uzupełnianiem środków dezynfekcyjnych. Sprawdzano prawidłowość selektywnego zbierania odpadów medycznych (stosowania kodów, opakowań, podziału odpadów, oznakowania, transportu, odbioru). Ponadto sprawdzano wyposażenie ambulatoriów w sprzęt do sprzątania, czy jest dostosowany do specyfiki zakładu, rodzaju oraz liczby pomieszczeń, czy przestrzegana jest zasada mycia i dezynfekcji przedmiotów w pierwszej kolejności od mniej zabrudzonych optycznie do najbardziej zabrudzonych, czy przestrzegana jest zasada, że każdy mop używany jest tylko raz. Sprawdzano także częstotliwość i poprawność przeprowadzania kontroli wewnętrznych. Drobne uchybienia stwierdzone podczas kontroli omawiano w miejscu polecając ich natychmiastowe usunięcie.

Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z zaleceniami producenta i dobierane jakościowo do specyfiki danego obiektu. Okresowo dokonywane są zmiany asortymentu tych środków.

W podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne stosowane są głównie materiały i narzędzia jednorazowego użytku. W przychodniach dentystycznych znajdują się autoklawy parowo-ciśnieniowe klasy „B”, atestowane wskaźnikami chemicznymi TPS lub OK do każdego wsadu. Atestacja biologiczna prowadzona we własnym zakresie przez przeszkolony personel średnio jeden raz w miesiącu sporalem A (lub wg potrzeb). Wyniki przedstawiane podczas kontroli prawidłowe. Z nadzoru atestacji autoklawu nie przeprowadzono. Pozostałe podmioty nie stosują narzędzi wielokrotnego użytku (wyłącznie jednorazowego użytku).

W 2018 roku nie przeprowadzono poboru prób sanitarnych z powierzchni oraz od personelu w ramach nadzoru bieżącego. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uzasadnienia do pobierania wymazów sanitarnych.

4. Praktyki zawodowe:

W 2018 roku w planie pracy ujęto:

- 19 indywidualnych praktyk lekarskich (ogółem), w tym 19 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków - skontrolowano 15 tj. 78,94% (1 praktyka zlikwidowana); łącznie przeprowadzono 18 kontroli – 3 kontrole sprawdzające usunięcie nieprawidłowości;
- 13 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich (ogółem), skontrolowano 8 (w tym 2 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków), tj. 61,53% (2 gabinety zlikwidowane) łącznie przeprowadzono 10 kontroli (1 kontrola zaległa z 2017r.);
- 3 indywidualne praktyki pielęgniarek, skontrolowano 2, tj. 66,67%.

Inne działalności:

W 2018 roku w planie pracy ujęto:

- 2 pracownie protetyczne – w 2018r. nie przeprowadzono kontroli (1 pracownia zlikwidowana)
- 2 podmioty zajmujące się działalnością ddd – w 2018r. nie skontrolowano żadnego (kontrole przełożono na I kwartał 2019r.)

W 2018 roku skontrolowano 26 praktyk zawodowych, w tym 15 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków, 9 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich w tym 2 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków oraz 2 indywidualną praktykę pielęgniarek.

Kontrole sanitarne wykazały nieprawidłowości z zakresu stanu sanitarno-technicznego w 3 praktykach zawodowych lekarzy. Nieprawidłowości dotyczyły nie wdrożenia przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5.10.2017r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi braku kontroli wewnętrznej wynikającej z przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6.06.2013r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości

prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach. Nieprawidłowości zostały usunięte.

W styczniu 2018r. do PSSE w Krośnie Odrzańskim wpłynęło drogą elektroniczną pismo interwencyjne dotyczące. jednej praktyki stomatologicznej. Kontrola interwencyjna wykazała zasadność pisma i na właścicielkę gabinetu nałożono mandat. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono usunięcie nieprawidłowości. Czystość bieżąca pozostałych obiektów kontrolowanych nie budziła zastrzeżeń. Drobne uchybienia stwierdzane podczas kontroli omawiano w miejscu polecając ich natychmiastowe usunięcie.

Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z zaleceniami producenta. Środki dezynfekcyjne dobierane są w zależności od specyfiki danego gabinetu i rodzaju świadczonych usług.

Praktyki lekarskie stosujące narzędzia wielokrotnego użytku posiadają autoklawy parowo-ciśnieniowe. Autoklawy atestowane biologicznie we własnym zakresie sporalami „A” średnio 1 raz na 30 dni. Ponadto do każdego wsadu prowadzona jest atestacja chemiczna paskami OK., SPS Steam Indicato strip, 3M comply, Twindicator, Twindicator steam. Narzędzia wielokrotnego użytku pakietowane są indywidualnie lub zestawami dla każdego pacjenta w torebki lub rękawy papierowo-foliowe. Po procesie sterylizacji każdy pakiet oznakowany jest datą sterylizacji. Pakiety są posegregowane tematycznie i przechowywane są w wydzielonych szafkach lub w szufladach .

Wyniki atestacji autoklawów przedstawiane podczas kontroli prawidłowe.

Z nadzoru atestacji biologicznej autoklawów nie przeprowadzono.

W 2018 roku nie pobierano wymazów czystości mikrobiologicznej z prywatnych gabinetów. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono uzasadnienia do pobierania wymazów sanitarnych.

7. Postępowanie z bielizną/ odzieżą ochronną w podmiotach leczniczych.

W podmiotach leczniczych oraz praktykach lekarskich stosowana jest w głównie bielizna jednorazowego użytku. Części obiektów bieliznę do prania odbiera firma Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowo – Handlowe „HYGEA” Czesław Golik, ul. Szkolna 21, 64-720 Lubasz oraz Pralnia MK Delfin - pralnia chemiczna ul. Fabryczna 23 w Zielonej Górze. W części indywidualnych praktyk lekarskich pranie odbywa się we własnym zakresie przez właścicieli - w domach prywatnych.

Fartuchy czyste przechowywane są na wydzielonych półkach w zamykanych szafkach. Fartuchy brudne zbierane w zamykanych pojemnikach usytuowanych w wyodrębnionych miejscach w gabinetach lub w pomieszczeniach porządkowych przy gabinetach.

8. Gospodarka nieczystościami

Odpady komunalne w gabinetach, gromadzone były w zamykanych pojemnikach z wkładem z worka foliowego - koloru czarnego. Transportowane przez osoby sprzątające do miejsca zbiorczego gromadzenia (kontenerów- pojemników), usytuowanych przy budynkach, w których prowadzona jest działalność praktyk. Odbiór odpadów komunalnych przez uprawnione firmy zgodnie z zawartymi umowami.

Odpady medyczne z grupy kodowej 18 01 03 (o ostrych końcach) w miejscu wytwarzania, gromadzone były w pojemnikach odpornych na przekłucie i zawilgocenie, w miejscu wytwarzania przechowywane były do 72 godzin maksymalnie do zapelnienia nie więcej niż 2/3 pojemności. Pozostałe gromadzone w workach foliowych z zachowaniem odpowiedniej kolorystyki stosownie do wymagań. Do czasu odbioru odpadów do utylizacji przez firmę uprawnioną, przechowywane były w urządzeniu chłodniczym.

Odpady medyczne z grupy kodowej 180103 odbierane są do utylizacji przez firmy uprawnione zgodnie z zawartymi umowami nie rzadziej niż raz w miesiącu. Odbiór odpadów potwierdzony jest w kartach przekazania odpadów medycznych oraz dokumentami potwierdzającymi unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych.

Nieczystości płynne na terenie miast odprowadzane są do kanalizacji miejskiej z odprowadzeniem do oczyszczalni.

Na terenie wiejskim część placówek posiada zbiorniki bezodpływowe, w miejscowościach skanalizowanych nieczystości odprowadzane są do oczyszczalni.

9. Podsumowanie i wnioski:

- W podmiotach leczniczych/praktykach zawodowych wdrożone są procedury p/epidemiczne, okresowo aktualizowane. Stopień ich znajomości przez personel oceniany jest w trakcie kontroli. W dalszym ciągu należy weryfikować aktualność i zgodność stosowanych procedur z obowiązującymi przepisami prawa.
- W podmiotach leczniczych/praktykach zawodowych regularnie przeprowadzane są kontrole wewnętrzne z zakresu zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, co potwierdzane jest stosowną dokumentacją.
- Prowadzony jest nadzór nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów dot. sposobu postępowania z odpadami medycznymi. Priorytetem jest kontrola prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami medycznymi w zakresie zbierania, magazynowania oraz transportu odpadów medycznych, oraz posiadanie wymaganej w tym zakresie dokumentacji.
- W dalszym ciągu prowadzony jest nadzór nad przestrzeganiem przepisów mających na celu zapewnienie osobom zatrudnionym w podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych, bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Opracowała:
Karolina Nowaczewska
Asystent

5. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Nadzorowane obiekty i działalność kontrolno-represyjna

W roku 2018 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim znajdowało się 266 obiektów w tym:

- obiekty użyteczności publicznej – 222,
- obiekty wodociągowe, kąpielisko - 44.

W wyżej wymienionych obiektach przeprowadzono 270 kontroli sanitarnych.

Pobrano do badań 128 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach monitoringu parametrów z grupy A oraz 15 próbek wody w ramach monitoringu parametrów z grupy B. Pobrano 6 próbek z sieci ciepłej wody użytkowej do badań na obecność bakterii Legionella oraz 2 próbki wody z kąpieliska w ramach kontroli urzędowej. W ramach nadzoru w celu wykonania rocznej oceny jakości wody wykonano 1 pobranie wody z basenów kąpielowych pobierając ogółem 4 próbki wody basenowej.

Pobrano 110 próbek wody w ramach zleceń w tym 90 próbek wody do spożycia przez ludzi.

Wydano 167 decyzji administracyjnych w tym: 98 decyzji w sprawie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich.

Wydano 11 postanowień/opinii dotyczących sprowadzenia szczątków/zwłok ludzkich z obcego państwa.

Przyjęto i rozpatrzono – 12 pism interwencyjnych, załatwiono we własnym zakresie - 7, przekazano według właściwości jednostkom spoza PIS- 5. Tematyka interwencji dotyczyła gospodarki odpadami stałymi i płynnymi, stanu sanitarno-higienicznego i porządkowego obiektów użyteczności publicznej, uciążliwości zapachowych oraz jakości wody.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2018 roku bieżącym nadzorem sanitarnym objęto m.in. bazę noclegową, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuazu oraz odnowy biologicznej, obiekty sportowe i kąpielowe, obiekty PKS a także jednostki organizacyjne pomocy społecznej, tereny rekreacyjne, zakłady pogrzebowe oraz cmentarze.

Prowadzono nadzór nad postępowaniem ze szczątkami i zwłokami ludzkimi m.in. w zakresie ekshumacji oraz transportu zwłok i szczątków ludzkich.

W trakcie czynności kontrolnych oceniano m.in. stan sanitarno – techniczny oraz porządkowy obiektów, zaopatrzenie w wodę pitną i gospodarkę ściekową, sposób postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi, z bielizną, narzędziami wykorzystywanymi do świadczenia usług, rodzaj stosowanych środków dezynfekcyjnych.

Zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuazu.

W roku 2018 zaplanowano do kontroli 73 obiekty świadczące wyżej wymienione usługi. Podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na postępowanie z narzędziami jednokrotnego oraz wielokrotnego użytku w związku z możliwością wystąpienia zakażeń krwiotwórczych oraz innych chorób zakaźnych. Kontrolowano w szczególności wdrażanie i stosowanie procedur mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi a także postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Duży nacisk kładziono na odpowiednią higienę rąk personelu wykonującego zabiegi. Z roku na rok świadomość zdrowotna właścicieli zakładów kosmetycznych oraz klientów podnosi się, w związku z czym niemal wszystkie zakłady, w których świadczone są usługi z

naruszeniem ciągłości tkanki posiadają na swoim wyposażeniu sterylizatory. Pozostałe zakłady mają podpisane umowy na sterylizację narzędzi z firmami zewnętrznymi.

Podczas kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości związane z posiadaniem przez pracowników orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz aktualnych orzeczeń lekarskich niezbędnych do pracy na danym stanowisku, w dwóch przypadkach nieprawidłowości dotyczyły stanu sanitarno-technicznego zakładu, w dwóch innych przypadkach przetrzymywania zwierząt futerkowych na terenie zakładu. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziły kontrole sanitarne. W jednym przypadku wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe i inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie.

Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonują 23 obiekty objęte nadzorem, w tym 3 hotele. Stan sanitarno-techniczny obiektów hotelarskich i innych, w których świadczone są usługi hotelarskie, ocenia się pozytywnie, uwzględniając znaczne różnice w standardach oferowanych usług. Właściciele prowadzą we własnym zakresie remonty i konserwacje starając się podnosić poziom oferowanych usług. W roku 2018 zgłoszono jedną interwencję dotyczącą ośrodka wczasowego. Podczas kontroli stwierdzono jednak, że była ona bezzasadna.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę.

W roku 2018 nadzorem bieżącym objęto Rodzinny Dom Seniora „Olive Garden” w Gubinie oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gubinie. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami. Wyposażenie w bieliznę, środki higieny i czystości było dostateczne.

Cmentarze

W 2018r. Państwowa Inspekcja Sanitarna objęła nadzorem 7 cmentarzy. Kontrolą objęto obiekty w Krośnie Odrzańskim, Gubinie, cmentarz komunalny w Pławiu oraz cmentarze należące do Parafii Rzymskokatolickiej z siedzibą w Bytnicy. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył głównie utrzymania czystości i porządku na terenie cmentarzy, stanu technicznego ogrodzeń, zagospodarowania terenu cmentarnego, udostępniania urządzenia wodnego do czerpania wody, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych Skontrolowane cmentarze utrzymane były w należyтым stanie sanitarnym.

Tereny rekreacyjne

W roku 2018 skontrolowano 2 plaże na terenie ośrodków wypoczynkowych, kąpielisko w Łochowach oraz 5 placów zabaw w miejscowościach Gryżyna, Dąbie, Bronków, Bronków-Kołatka i Kosarzyn. Stan sanitarno-techniczny urządzeń zabawowych nie budził zastrzeżeń, na terenie placów zabaw znajdował się regulamin uwzględniający zakaz wprowadzania zwierząt oraz palenia wyrobów tytoniowych. Wszystkie place zabaw oraz plaże wyposażone były w urządzenia do gromadzenia nieczystości stałych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Kąpieliska znajdujące się pod nadzorem spełniały podstawowe warunki sanitarne i były przygotowane do sezonu kąpielowego. W trakcie sezonu stan sanitarno-porządkowy obiektu nie budził zastrzeżeń.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim poza wyżej wymienionymi obiektami znajdują się m.in.: targowiska, zakłady pogrzebowe, przystań

jednostek pływających w Krośnie Odrzańskim, obiekt z usługami leczniczymi w Gubinie, stacje paliw, dworce autobusowe, obiekty sportowe. W roku sprawozdawczym kontrolą objęto targowisko przemysłowo-spożywcze oraz targowisko spożywcze w Gubinie. Tereny targowisk utrzymane są w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym i porządkowym, zaopatrzone są w bieżącą wodę. Zapewniono odprowadzanie nieczystości ciekłych do kanalizacji miejskiej oraz odpowiednią ilość pojemników na odpady stałe. Regularnie przeprowadzana jest deratyzacja.

Kontrola przeprowadzona w obiekcie hali sportowo-widowiskowej przy ul. Pułaskiego 3 w Krośnie Odrzańskim, należącej do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim wykazała zły stan sanitarno-techniczny wentylacji mechanicznej w kabinach ustępowych przy szatniach oraz sufitu w pomieszczeniu jadalni pracowników. Decyzją administracyjną nakazano doprowadzenie do usunięcia wyżej wymienionych nieprawidłowości. Decyzje wykonano, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Dokonano ponadto kontroli sprawdzającej wykonanie obowiązków nałożonych w roku 2017 na Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o. Stwierdzono, że na dworcu PKS w Krośnie Odrzańskim doprowadzono do należytego stanu barierki przy stanowiskach odjazdu autobusów, a tym samym wykonano nałożony obowiązek.

Pozostałe skontrolowane obiekty utrzymane były w należywym stanie sanitarno-technicznym.

Gospodarka odpadami na terenie powiatu krośnieńskiego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie Odrzańskim kontynuował nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi stałymi i ciekłymi oraz niebezpiecznymi w obiektach użyteczności publicznej oraz na terenie miast i gmin. Rozpatrywano interwencje zgłaszane przez mieszkańców z nadzorowanego terenu w zakresie gospodarki odpadami. Działania naprawcze podejmowane były niezwłocznie. Nie stwierdzono zagrożeń epidemiologicznych wynikających z niewłaściwej gospodarki odpadami komunalnymi.

Baseny kąpielowe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim znajduje się 1 obiekt, tzn. kryta pływalnia w Miejskim Ośrodku Sportu w Gubinie. Uzgodniony został harmonogram badań w ramach kontroli wewnętrznej. Próbkę wody do badań pobierane były zgodnie z wymaganiami rozporządzenia w zakresie parametrów oraz punktów pobierania.

Jakość wody na pływalni spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne, jedynie w dwóch próbkach wody pobranych w dniu 16.04.2018 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h w 1 ml wody. Działania naprawcze polegały na przechlorowaniu wody oraz przepłukaniu filtrów. O sytuacji informowano użytkowników pływalni w formie komunikatu zamieszczonego w holu obiektu. Po zakończeniu działań naprawczych ponownie pobierane były próbki wody do badań laboratoryjnych. Wyniki badań świadczące o poprawie jakości wody przekazywano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim.

W dniu 25 czerwca 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie Odrzańskim pobrał do badań próbki wody w ramach nadzoru sanitarnego. Sprawozdania z badań wykazały, iż woda w nieckach basenowych odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016). Natomiast w jednej z próbek wody ciepłej, pobranych z natrysków na pływalni stwierdzono obecność bakterii *Legionella* sp. w ilości 970 jtk/100 ml (dopuszczalna liczba bakterii *Legionella* sp. w wodzie ciepłej z natrysków wynosi 100 jtk/100 ml). Stwierdzona liczba mikroorganizmów zgodnie z załącznikiem nr 3 B do wyżej wymienionego

rozporządzenia odpowiada skażeniu średniemu. W związku z powyższym po otrzymaniu z laboratorium sprawozdania z badań w dniu 5 lipca 2018 r. wydano decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakazującą min. doprowadzenie wody ciepłej z instalacji wewnętrznej doprowadzającej wodę do natrysków do właściwej jakości pod względem mikrobiologicznym zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016) – w zakresie liczby bakterii Legionella sp., wdrożenie procedury postępowania określonej w załączniku nr 5 B do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) dla skażenia średniego, podjęcie wszelkich dodatkowych działań eliminujących możliwość zakażenia użytkowników i personelu pływalni pałeczkami Legionella sp. oraz poinformowanie użytkowników pływalni o pogorszeniu się jakości wody ciepłej w natryskach. W ramach działań naprawczych prowadzona była dezynfekcja termiczna instalacji wewnętrznej wody ciepłej. Decyzja została wyegzekwowana.

Użytkownicy pływalni byli informowani o jakości wody za pomocą komunikatów umieszczanych w holu obiektu.

Stan sanitarno – techniczny krytej pływalni w Miejskim Ośrodku Sportu w Gubinie nie budził zastrzeżeń.

Kąpielisko

W sezonie letnim 2018 r. na terenie powiatu krośnieńskiego nadzorowano 2 kąpieliska w rozumieniu ustawy Prawo wodne tzn. Kąpielisko nad Jeziorem Glibiel w Łochowicach oraz Kąpielisko i Kąpielisko w Ośrodku Wypoczynkowym „Temar” nad Jeziorem Wielkim w Dąbiu.

Jakość wody w kąpieliskach nie budziła zastrzeżeń. Ogółem pobrano 2 próbki wody w ramach kontroli urzędowej i 8 próbek na zlecenie organizatorów w ramach kontroli wewnętrznej. Stan sanitarno – porządkowy na nadzorowanych kąpieliskach nie budził zastrzeżeń.

Miejsca wykorzystywane do kąpiel

Na terenie powiatu krośnieńskiego do sezonu letniego 2018 r. zgłoszono 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel nad Jeziorem Wapiennym w Ośrodku Wypoczynkowym „Anapausis” w Gryżynie. Z wyżej wymienionego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel pobrano 2 próbki wody na zlecenie organizatora. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń. W trakcie sezonu letniego nie stwierdzono zanieczyszczeń wody oraz terenu plaż.

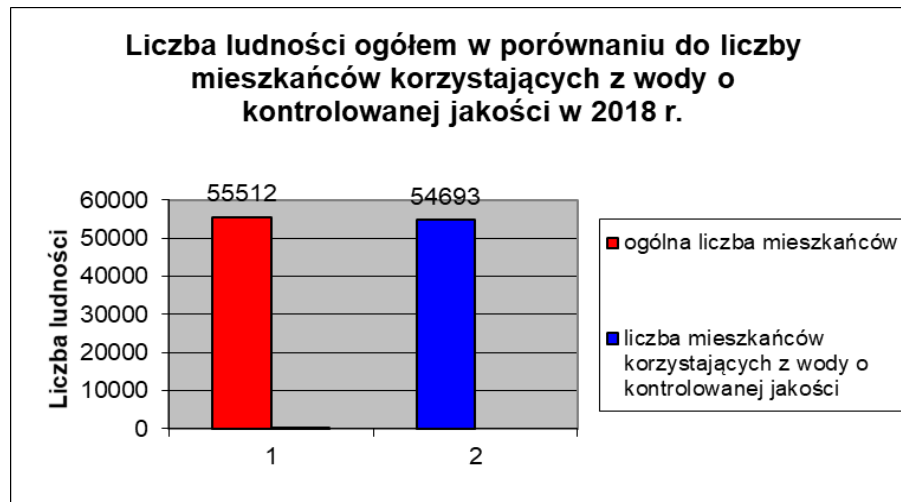
Opracowała:

Kaja Lutycz – młodszy asystent

6. Ocena zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Roczna ocena zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim za rok 2018

Na terenie powiatu krośnieńskiego zamieszkuje ogólnie 55512 osób, w tym 54693 osoby korzystają z wody o kontrolowanej jakości.

W roku 2018 r. nadzorem na terenie powiatu krośnieńskiego znajdowało się 41 wodociągów, w tym::

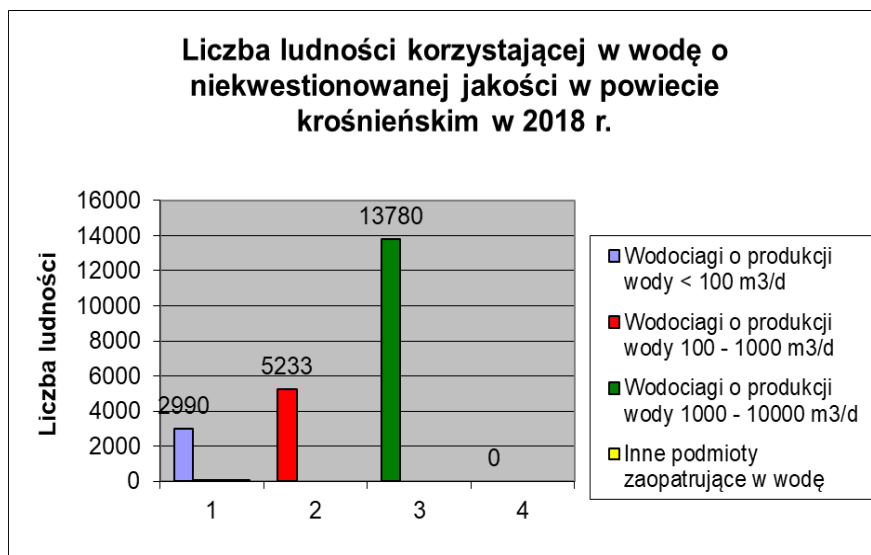
- 2 wodociągi o produkcji 1000-10000 m³/d.,
- 11 wodociągów o produkcji 100-1000 m³/d.,
- 21 wodociągów o produkcji <100 m³/d.,
- 7 innych podmiotów zaopatrujących w wodę (wodociągi o wydajności < 100 m³/dobę).

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim w roku 2018 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę były nadzorowane przez następujące przedsiębiorstwa wodociągowe:

1. Krośnieńskie Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Komunalne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim
2. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. w Gubinie
3. Zakład Usług Komunalnych w Bytnicy
4. Urząd Gminy Gubin
5. Urząd Gminy Bobrowice
6. Urząd Gminy Dąbie
7. Urząd Gminy Maszewo

W roku 2018 liczba ludności korzystającej z wody o niekwestionowanej jakości kształtowała się na poziomie 22 003 osoby, z czego w:

- wodociągach o produkcji wody < 100 m³/dobę korzystało 2 990 mieszkańców,
- wodociągach o wydajności 100 – 1000 m³/dobę 5 233 mieszkańców,
- wodociągach o wydajności 1000 – 100.000 m³/dobę 13 780 mieszkańców,
- innych podmiotach zaopatrujących w wodę (wodociągi o wydajności < 100 m³/dobę) korzystało 0 mieszkańców.

W roku 2018 na terenie powiatu krośnieńskiego jakość wody była kwestionowana z uwagi na przekroczenia wskaźników fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych. W przypadku parametrów fizyko-chemicznych najczęściej stwierdzano przekroczenia najwyższej dopuszczalnej mętności oraz zawartości żelaza i manganu. Sporadycznie stwierdzano przekroczenia dopuszczalnej zawartości amonowego jonu oraz jednorazowo dopuszczalnej zawartości niklu. W zakresie kwestionowanych wskaźników mikrobiologicznych stwierdzano obecność bakterii grupy coli, podwyższona ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody oraz sporadycznie obecność enterokoków (paciorkowców kałowych).

Liczba ludności korzystającej z wody, której jakość była kwestionowana według poszczególnych wskaźników kształtowała się następująco:

- bakterie grupy coli, enterokoki (paciorkowce kałowe), ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody
  - wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 106 mieszkańców,
- bakterie grupy coli, enterokoki (paciorkowce kałowe), ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody, mangan
  - wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 100 mieszkańców,
- bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody, mangan, nikiel
  - wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 700 mieszkańców,
- bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody, mętność, żelazo, mangan
  - wodociągi o produkcji <100 m³/dobę - 66 mieszkańców,
- bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody, żelazo, mangan
  - wodociągi o produkcji <100 m³/dobę - 320 mieszkańców,
- bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody
  - wodociągi o produkcji <100 m³/dobę - 209 mieszkańców,
  - wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę - 3103 mieszkańców,
- bakterie grupy coli
  - wodociągi o produkcji <100 m³/dobę - 820 mieszkańców,
  - wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę - 803 mieszkańców,
  - wodociągi o produkcji 1000 - 10 000 m³/dobę - 18400 mieszkańców,
- ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody
  - wodociągi o produkcji <100 m³/dobę - 1778 mieszkańców,
  - wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę - 3554 mieszkańców,

- mętność, żelazo, mangan, amonowy jon
- wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 920 mieszkańców,
- mętność, żelazo, mangan
- wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 40 mieszkańców,
- mętność, mangan
- wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę - 1217 mieszkańców,
- mangan
- wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 72 mieszkańców,
- żelazo
- wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę - 473 mieszkańców,
- mętność
- indywidualne ujęcia wody - 9 mieszkańców.

Ogółem liczba ludności korzystającej w ciągu 2018 r. z wody o kwestionowanej jakości wynosiła 32 690 mieszkańców.

Wykaz miejscowości na terenie których w 2018 r. kwestionowano jakość wody przeznaczonej do spożycia (według gmin):

- Miasto Gubin
- Gmina Gubin
- Mielno, Strzegów, Pózna, Wałowice, Budoradz, Żytowań, Kosarzyn, Łomy, Chlebowo, Drzeńsk Wielki, Drzeńsk Mały, Dzikowo, Pole, Kaniów, Grochów, Przyborowice, Dobre, Łazy, Chęciny, Bieżyce, Gubinek, Jaromirowice, Komorów, Żenichów.
- Gmina Krosno Odrzańskie
Szlarka Radnicka
- Gmina Bytnica
- Gryżyna, Bytnica, Dobrosułów, Grabin, Głębokie, Smolary
- Gmina Bobrowice
- Bobrowice, Barłogi, Chojnowo, Żarków, Kukadło, Tarnawa Krośnieńska, Przychów, Wełmice, Janiszowice, Strużka, Dęby, Dachów, Dychów, Chromów, Brzezinka, Prądocinek, Bronków
- Gmina Maszewo
- Maszewo, Korczyców, Połeczko, Rybaki, Miłów, Bytomiec, Skarbona, Granice, Wyczółkowo, Skórzyn, Radomicko, Gęstowice, Chlebow, Trzebiechów
- Gmina Dąbie
- Połupin, Kosierz, Lubiatów, Łagów, Trzebule, Szczawno, Ciemniece, Brzeźnica, Dąbie, Goła, Budynia, Dąbki, Nowy Zagór, Stary Zagór.

W roku 2018 na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim, nie odnotowano zgłoszeń przypadków chorób i zatruc wodo-zależnych o potwierdzonej etiologii. W prowadzonym nadzorze nad jakością wody w wodociągach, w zakresie wskaźników mikrobiologicznych stwierdzano obecność bakterii grupy coli, enterokoków (paciorkowców kałowych) oraz podwyższona ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody. Każdorazowo wszczynano postępowanie administracyjne w celu wyegzekwowania poprawy jakości wody, w 8 przypadkach wydano decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności stwierdzające brak przydatności wody do spożycia, co wiąże się z obowiązkiem zapewnienia awaryjnego źródła zaopatrzenia w wodę. Powyższa sytuacja dotyczyła wodociągów w Korczycowie, Gęstowicach, Szczawnie, Dobrosułowiu, Grabinie, Bronkowie oraz ujęcia wody zaopatrującego osiedle mieszkaniowe przy Nadleśnictwie Bytnica i indywidualnego ujęcia wody w

ośrodka Wypoczynkowym „Oaza” w Kosarzynie. Działania naprawcze podejmowane przez administratorów ujęć wody doprowadziły do uzyskania jakości wody zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Stwierdzenie obecności bakterii grupy coli może świadczyć o zanieczyszczeniu wody ściekami, glebą lub gnijącym materiałem roślinnym. Obecność tych bakterii w wodzie może wskazywać również na błędy w jej obróbce lub dystrybucji - wtórne zanieczyszczenie, możliwość tworzenia biofilmu, nieodpowiednie jej uzdatnienie, nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. W przypadku stwierdzonej obecności wskaźnikowych bakterii z grupy coli istnieje możliwość występowania w wodzie bakterii chorobotwórczych.

Obecność enterokoków (paciorkowców kałowych) może świadczyć o zanieczyszczeniu wody kałem ludzkim, zwierzęcym, ściekami lub glebą. Paciorkowce kałowe rzadko rozmnażają się w zanieczyszczonych wodach i są bardziej wytrzymałe niż bakterie z grupy coli. Paciorkowce kałowe stosuje się w badaniu wody jako wskaźnik obecności patogenów kałowych o wyższej zdolności przetrwania w porównaniu z bakteriami *Escherichia coli*

Mikroorganizmy badane w temperaturze 22°C w 1 ml wody są to najczęściej nieszkodliwe drobnoustroje heterotroficzne stanowiące naturalną mikroflorę środowiska wodnego, jak i mikroorganizmy pochodzące z różnego rodzaju zanieczyszczeń. Światowa Organizacja Zdrowia określa znaczenie liczby bakterii heterotroficznych obecnych w dostarczanej wodzie jako użyteczny wskaźnik niepożądanych zmian w systemie dystrybucji, takich jak zwiększenie potencjału wzrostu mikroorganizmów, zwiększenie aktywności biofilmu, wydłużonego czasu retencji lub stagnacji wody oraz utraty szczelności systemu. Namnażanie się tych bakterii może sprzyjać lub powodować korozję sieci wodociągowych, pogarszać jakość organoleptyczną wody (smak, zapach, barwę) oraz sprzyja tworzeniu się biofilmu. Czynnikiem stymulującym wzrost bakterii są stagnacja wody oraz podwyższona zawartość w wodzie substancji pokarmowych.

Przekroczenia najczęściej kwestionowanych wskaźników fizyko – chemicznych tzn. mętności, żelaza, manganu i amonowego jonu nie stwarzały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia. Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy przed działaniem dezynfekcyjnym i może pobudzać wzrost bakterii. Zaleca się, aby mętność wody była utrzymywana na możliwie najniższym poziomie ze względu na jej znaczenie dla jakości wody pod względem mikrobiologicznym. Związki żelaza i manganu mogą powodować brudzenie urządzeń sanitarnych i prania oraz wpływać na smak wody. W kontakcie z tlenem mogą powodować zmętnienie wody oraz odkładanie się osadów w sieci wodociągowej. Amonowy jon w środowisku może pochodzić z przemian metabolicznych oraz procesów przemysłowych i rolniczych, a także powstaje podczas dezynfekcji wody z wykorzystaniem chloraminy. Może być wskaźnikiem zanieczyszczenia wody ściekami, szczególnie jeżeli przy jego podwyższonych stężeniach występuje również skażenie mikrobiologiczne. Amonowy jon może zmniejszać skuteczność dezynfekcji wody, przyczyniać się do powstawania azotanów w sieci wodociągowej, powodować nieskuteczne usuwanie manganu, a także wywoływać zmiany smaku i zapachu wody.

W związku z stwierdzeniem przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody w roku 2018 wydano ogółem 52 decyzje administracyjne dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym 14 prolongujących terminy wykonania obowiązków oraz 17 umarzających postępowanie administracyjne. Wyegzekwowano obowiązki określone w 23 decyzjach administracyjnych (18 decyzji wydanych w 2018 r. i 5 decyzji wydanych w latach ubiegłych).

Ośmiu decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w związku z przekroczeniem wskaźników mikrobiologicznych w przypadku następujących ujęć wody:

- bakterie grupy coli
  - wodociąg publiczny Dobrosułów,
  - wodociąg publiczny Korczyców,
  - wodociąg publiczny Gęstowice,
  - wodociąg publiczny Bronków,
  - wodociąg publiczny Szczawno
- bakterie grupy coli, enterokoki (paciorkowce kałowe)
  - wodociąg publiczny Grabin
  - ujęcie zaopatrujące w wodę osiedle mieszkaniowe przy Nadleśnictwie Bytnica
- enterokoki (paciorkowce kałowe)
  - indywidualne ujęcie wody w Ośrodku Wypoczynkowym „Oaza” w Kosarzynie

Wszystkie decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia zostały wyegzekwowane.

W okresie całego roku 2018 wydano 166 ocen jakości wody skierowanych do właścicieli wodociągów i właściwych organów administracji samorządowej.

W 2018 roku nie przyjęto wniosków dotyczących derogacji.

Prognoza sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim.

Na terenie powiatu krośnieńskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim w 2018 r. znajdowało się 41 ujęć wody, w tym 34 publiczne wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 7 indywidualnych ujęć wody. Najliczniejszą grupę stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o produkcji < 100 m³/dobę – 21 obiektów. Natomiast największą ilość ludności zapatrują wodociągi miejskie o produkcji 1000 – 10 000 m³/dobę w Krośnie Odrzańskim i Gubinie (32180 osób). Najmniejsza ilość mieszkańców powiatu korzysta z indywidualnych ujęć wody (9 osób).

Na podstawie sytuacji w 2018 roku oraz lat poprzednich stwierdza się, że wodę o najlepszej jakości dostarczają duże wodociągi miejskie w Krośnie Odrzańskim i Gubinie, natomiast najwięcej przekroczeń dopuszczalnych wartości badanych wskaźników stwierdzano w wodzie pochodzącej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę o prod. < 100 m³/dobę. Jakość wody kwestionowano pod względem wskaźników fizyko – chemicznych, najczęściej mętności oraz zawartości żelaza, manganu i amonowego jonu oraz pod względem mikrobiologicznym (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w 1 ml wody, sporadycznie enterokoki).

Można spodziewać się, że w przyszłości w powiecie krośnieńskim nadal najlepszą jakością dostarczanej wody będą charakteryzowały się wodociągi o największej produkcji i zaopatrujące największą ilość ludności, natomiast przekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody będą zdarzać się częściej w przypadku mniejszych wodociągów.

Przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne oraz organy gminne w miarę swoich możliwości finansowych oraz w oparciu o środki pozyskiwane z funduszy europejskich starają się modernizować istniejącą infrastrukturę wodociągową oraz realizować nowe inwestycje mające na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz poprawy jakości wody. W 2019 r. planowana jest modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Bytnica w Gminie Bytnica.

W przypadku dalszego realizowania podobnych inwestycji spodziewane jest usprawnienie zaopatrzenia w wodę mieszkańców oraz poprawa jakości dostarczanej wody. Pomimo tego należy jednak mieć na uwadze, że większość ujęć, stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowych na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim ma już kilkadziesiąt lat, dlatego problemem może stać się występowanie różnego rodzaju awarii. Właściciele lub administratorzy wodociągów często posiadają niewystarczające ilości zasobów finansowych przeznaczonych na bieżącą eksploatację, usuwanie usterek oraz budowę nowych obiektów i sieci wodociągowych. W związku z powyższym starają się oni ciągle pozyskiwać środki finansowe m.in. z funduszy Unii Europejskiej. Wraz z pozyskiwaniem wyżej wymienionych środków pomocowych można spodziewać się dalszej stopniowej poprawy sytuacji w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Sporządził:

Łukasz Sosnowski
młodszy asystent

8. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest komórką właściwą do prowadzenia działań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, sprzedaży, przechowywania i transportu żywności,
- warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Realizowane są zadania w ramach „Krajowego planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu”. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF) zobowiązywano producentów i wprowadzających do obrotu produkty żywnościowe do wycofywania z rynku produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawowany jest nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi.

Zgodnie z klasyfikacją statystyczną obiekty podzielono na następujące grupy:

- zakłady produkcji żywności,
- obiekty obrotu środkami spożywczymi, w tym obrotu detalicznego i obrotu hurtowego,
- obiekty żywienia zbiorowego z rozdziałem na żywienie typu otwartego (restauracje, bary), obiekty określane jako mała gastronomia typu „fast - food” oraz obiekty o charakterze zamkniętym (żywienie w szpitalach, stołówki w szkołach, przedszkolach, itp.),
- miejsca obrotu przedmiotami użytku i kosmetykami.

W 2018r. pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu krośnieńskiego znajdowało się 566 obiektów. W porównaniu do roku ubiegłego liczba obiektów zwiększyła się, wzrost ten spowodowany jest wpisaniem do rejestru zakładów produkcji pierwotnej oraz miejsc obrotu przedmiotami użytku.

Tabela nr 1: Obiekty objęte nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w latach 2016-2018.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1	Zakłady produkcji żywności	32	36	40
2	Obiekty obrotu żywnością (w tym środki transportu)	353	345	354
3	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	63	68	69
4	Zakłady małej gastronomii	29	30	30
5	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	47	51	53
6	Miejsca obrotu przedmiotami użytku oraz obiekty obrotu kosmetykami	10	14	20
	Obiekty ogółem	534	544	566

W roku 2018 kontrole przeprowadzano zgodnie z harmonogramem kontroli, w związku ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi obiektów żywnościowo – żywieniowych, a także na wniosek przedsiębiorców (w związku z uzyskaniem zatwierdzenia pod względem spełnienia wymagań sanitarno –higienicznych).

Spośród 566 obiektów ujętych w ewidencji w roku 2018 skontrolowano 315 tj. 55,7 %. Przeprowadzono w nich 421 kontroli w tym 6 interwencyjnych (w tym 1 zasadna). Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 258 zakładów, wszystkie zgodne z wymaganiami (w latach 2016 -2017 również wszystkie zgodne z wymaganiami). Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Tabela nr 2. Liczba obiektów ocenionych w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego w latach 2016-2018.

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów ocenionych na podstawie „arkusza oceny stanu sanitarnego”		
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1.	Zakłady produkcji żywności	9	19	17
2	Obiekty obrotu żywnością (w tym środki transportu)	119	176	140
3	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	42	36	48
4	Zakłady małej gastronomii	15	16	8
5	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	25	38	40
6	Miejsca obrotu przedmiotami użytku oraz obiekty obrotu kosmetykami	2	4	5
	Obiekty ogółem	212	289	258

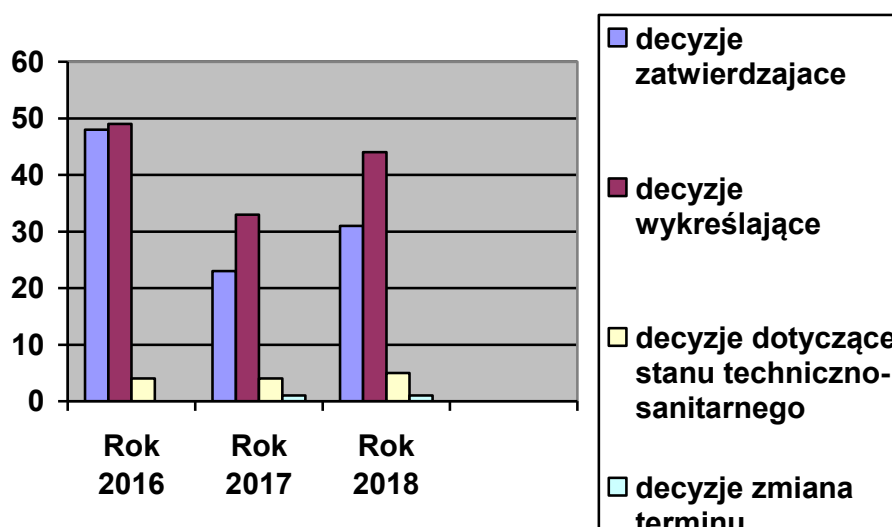
W trakcie urzędowych kontroli żywności dokonywana jest ocena wdrożonych systemów kontroli wewnętrznej w zakładach (GHP, GMP, HACCP). Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, większość obiektów sektora spożywczego posiada opracowany i wdrożony „program warunków wstępnych” (GHP i GMP), jednakże nie wszystkie zakłady ukończyły wdrażanie systemu HACCP. Sytuację w zakresie wdrażania omawianych systemów w nadzorowanych obiektach ilustruje poniższa tabela.

Tabela 3. Stopień wdrożenia systemu GHP/GMP w 2016, 2017 i 2018r.

Lp.	Rodzaj obiektu	Odsetek obiektów (%) z wdrożonymi zasadami GHP/GMP			Odsetek obiektów (%) z wdrożonym systemem HACCP		
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1.	Zakłady produkcji żywności	59,4	50,0	45,0	50,0	41,0	37,5
2	Obiekty obrotu żywnością (w tym środki transportu)	79,0	79,0	78,0	53,0	54,0	52,5
3	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	100	100	100	92,1	57,0	58,0
4	Zakłady małej gastronomii	75,9	100	100	69,0	66,0	66,7
5	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	93,6	94	92,5	63,8	56,0	56,6
6	Miejsca obrotu przedmiotami użytku oraz obiekty obrotu kosmetykami	20	14	10	-	-	-

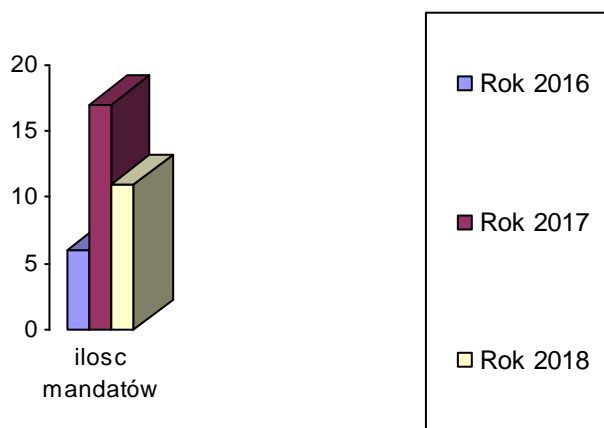
W roku 2018 wydano 56 decyzji administracyjnych, w tym: 5 decyzji nakazujących poprawę stanu higieniczno-sanitarnego zakładu, 6 decyzji zatwierdzających dodatkową działalność, 1 zmianę terminu wykonania decyzji, wykreślono z rejestru 44 zakłady, zatwierdzono 31 zakładów. W roku 2017 wydano 63 decyzje administracyjne, w tym: 4 decyzje nakazujące poprawę stanu higieniczno-sanitarnego zakładu, 2 decyzje zatwierdzające dodatkową działalność, 1 zmianę terminu wykonania decyzji, wykreślono z rejestru 33 zakłady, zatwierdzono 23 zakłady. W roku 2016 wydano 61 decyzji administracyjnych, w tym w tym: 4 decyzje nakazujące poprawę stanu higieniczno-sanitarnego zakładu, 7 decyzji zatwierdzających dodatkową działalność, 1 wygaśnięcie decyzji, wykreślono z rejestru 49 zakłady. Na wniosek przedsiębiorców zatwierdzono 48 zakładów. Ilustruje to poniższy wykres.

Wykres nr 3: Decyzje wydawane w latach 2016-2018.

W roku 2018 zmniejszyła się ilości zastosowanych sankcji karnych i tak: w roku 2016 - 6 mandatów na sumę 1700zł, w roku 2017 - 17 mandatów na sumę 3600zł w roku 2018 - 11 mandatów na sumę 2800 zł. Świadczy to o poprawie stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów.

Wykres nr 1: Zastosowane sankcje karne w latach 2016-2018

Mandaty karne najczęściej nakładano za uchybienia dotyczące następujących obszarów:

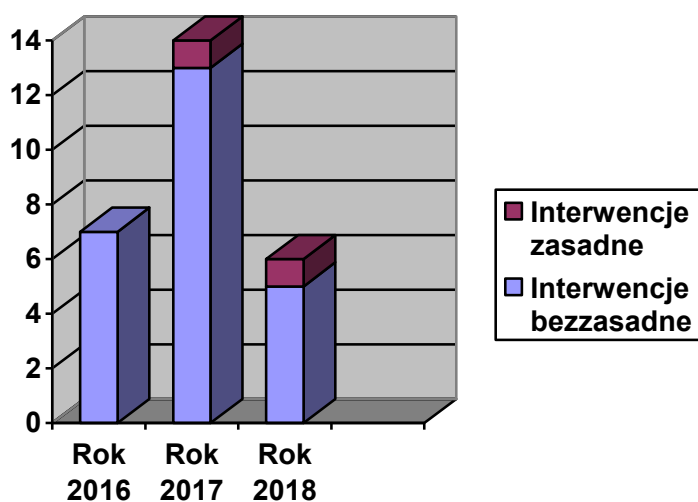
- niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń zakładu, urządzeń

- oferowania do sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia,
- niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy wokół sklepów,
- braku segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- nieprzestrzegania zasad GHP/GMP oraz systemu HACCP (brak zapisów wynikających z procedur).

Na przełomie lat 2016-2018 przeprowadzono 27 kontroli interwencyjnych rozpatrując również pisma anonimowe. Najczęściej dotyczyły one braku zachowania higieny przy obsłudze klientów oraz stosowania niedozwolonych substancji konserwujących podczas produkcji. W roku 2016 wszystkie 7 zgłoszonych interwencji było bezzasadnych, w roku 2017 z 14 zgłoszonych interwencji 1 zasadna, w roku 2018 z 6 zgłoszonych interwencji 1 uznana została za zasadną.

Przedstawia to poniższy wykres.

Wykres nr 2: Zasadność pism interwencyjnych w latach 2016-2018.

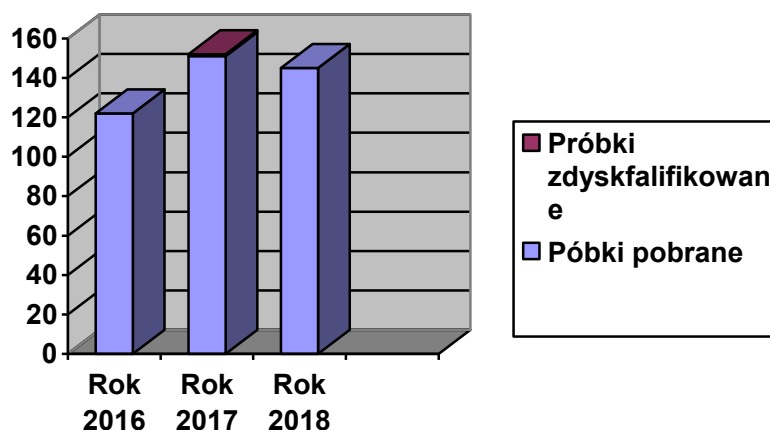

Zwiększa się liczba wniosków o ukaranie do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., w roku 2016 skierowano 1 wniosek, w roku 2017 – 2 wnioski a w roku 2018 roku 4 wnioski. Główną przyczyną kierowania podmiotów do ukarania było prowadzenie działalności bez zgody organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieprawidłowo oznakowanych i nieposiadających oznakowania w języku polskim, rozszerzanie działalności bez zgody organów PIS czy utrudnianie przeprowadzenia kontroli żywności poprzez nieokazanie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli.

Jednym z obszarów działań jest ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków poprzez pobór próbek do badań laboratoryjnych. Badano je m.in. na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych, szkodników, metali ciężkich, pestycydów, substancji dodatkowych, związków azotowych i parametrów jęczenia oraz substancji niedozwolonych. Liczbę próbek pobranych i przebadanych w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego oraz liczbę próbek zdyskwalifikowanych przedstawiono w poniższym wykresie.

Wykres nr 4: Ilość próbek pobranych i zdyskwalifikowanych w latach 2016-2018.

W latach 2016 i 2018 żadna z przebadanych próbek nie uległa dyskwalifikacji. W roku 2017 zdyskwalifikowana została 1 próbka z uwagi na zawyżoną zawartość substancji wzbogającej (jodanu potasu).

W celu sprawnego i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz ochrony zdrowia konsumentów organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej podpisał porozumienia o współpracy.

Współpraca z Państwową Inspekcją Farmaceutyczną oparta na porozumieniu z dnia 10 października 2008r i ukierunkowana jest na wymianę informacji związanych z nadzorem nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywnością wzboganą.

Podstawą współpracy z Inspekcją Weterynaryjną do 16.11. 2018r. było porozumienie z dnia 25 lutego 2008 roku, w dniu 16 listopada 2018 roku zawarte zostało nowe porozumienie między Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Krośnie Odrzańskim i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Krośnie Odrzańskim o współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego. Prowadzona jest współpraca w przypadku pojawiających się wątpliwości związanych ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego, pracownicy obu Inspekcji konsultują się ze sobą i służą wzajemną pomocą. W roku 2018 zorganizowano cztery spotkania z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej. Przeprowadzono wspólnie 17 kontroli w kioskach zlokalizowanych w obrębie targowisk w Krośnie Odrzańskim i w Gubinie zwracając szczególną uwagę na legalność sprzedaży mięsa, produktów z mięsa wieprzowego i dzików pochodzących z Ukrainy. W ramach zawartego porozumienia przekazywane są listy zakładów będących pod nadzorem obu Inspekcji.

W dniach od 01 do 05 października 2018r. uczestniczono w ćwiczeniach dotyczących wystąpienia zagrożenia ASF.

Podstawą współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa jest porozumienie z dnia 20 stycznia 2015r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej. Zgodnie z Planem działania na rok 2018r. realizowanym na podstawie harmonogramu kontroli i poboru próbek do badań wraz z przedstawicielami PIORiN przeprowadzono 3 kontrole sanitarne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej.

Z komórkami organizacyjnymi Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadzona jest działalność oświatowo-zdrowotna w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu oraz przeprowadzono wspólne kontrole w zakresie nadzoru nad wycieczkami letnimi dzieci i młodzieży.

Podsumowanie:

1. Podobnie jak w roku ubiegłym w powiecie krośnieńskim 100% obiektów sklasyfikowano jako zgodne z wymaganiami.
2. Na skutek zastosowanych sankcji karnych (11 mandatów na sumę 2800 zł.) wyegzekwowano m. in. usunięcie uchybień dotyczących bieżącego stanu czystości i porządku, wykorzystywania pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem, braku segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowości dotyczących warunków przechowywania oraz jakości środków spożywczych, jak również opracowanie i wdrożenie systemów gwarantujących bezpieczeństwo żywności (GHP, GMP oraz system HACCP). Liczba nałożonych mandatów w porównaniu z rokiem ubiegłym (17 mandatów na sumę 3600 zł) zmniejszyła, co świadczy o poprawie stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów.
3. Wskaźnik wprowadzania w zakładach systemów gwarantujących bezpieczeństwo żywności z rokiem ubiegłym utrzymuje się na tym podobnym poziomie. Nieznaczny procentowy spadek wynika z likwidacji zakładów, które miały już wdrożone procedury GHP, GMP oraz system HACCP. Zasady GHP/GMP w roku 2017 - 441 zakładów, co stanowi 81,6%, w roku 2018 - 446 zakładów, co stanowi 79,64%. System HACCP w roku 2017 – 291, co stanowi 53%, w roku 2018 – 291 zakładów, co stanowi 51%.
4. Na podstawie analizy wyników badań laboratoryjnych pobranych próbek stwierdzono, że podobnie jak w zeszłym roku żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.
5. W 2018 r. na terenie powiatu krośnieńskiego nie wystąpiły zjawiska, które stanowiłyby istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, zarówno pod względem skali zjawiska, jak i rodzaju zagrożenia. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości można określić mianem typowych, które można było szybko i skutecznie wyeliminować, przy pomocy rutynowych procedur postępowania.

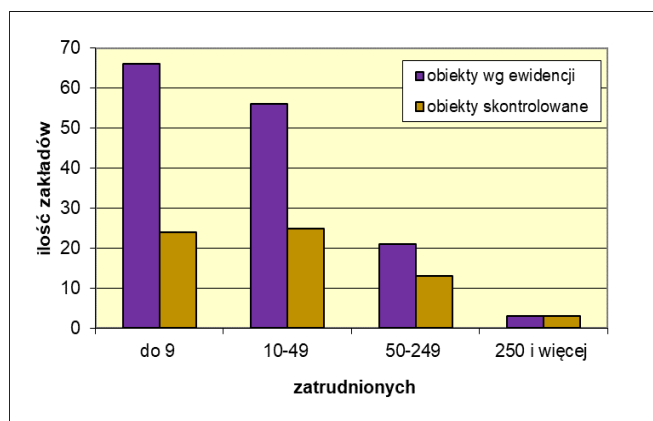
Opracowała:
Ilona Kowalczyk
Kierownik Sekcji HŻŻiPU

8. Nadzór sanitarny nad środowiskiem pracy.

W 2018 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy zewidencjonowano łącznie 146 zakładów, w których łącznie zatrudnionych było 4572 pracowników.

W roku 2018 kontrolą objęto 65 zakładów pracy (44,5 % zakładów zewidencjonowanych), w których zatrudnionych było 3386 pracowników (tj. 74,0% objętych ewidencją), przeprowadzając w nich 87 kontroli. Najliczniejszą grupą były obiekty zatrudniające do 49 pracowników – w 25 zakładach, a najmniejszą grupą – 3 zakłady zatrudniające ponad 250 pracowników.

Wśród skontrolowanych obiektów znajdowały się przede wszystkim zakłady o charakterze produkcyjno-handlowo-usługowym w zakresie produkcji konstrukcji metalowych, przetwarzania drewna, sklepy wielkopowierzchniowe, zakłady zajmujące się produkcją żywności, naprawami pojazdów samochodowych, zakłady o profilu leśnym, podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny jak również podmioty zajmujące się gospodarką odpadami i recyklingiem.

Wykres. Porównanie ilości zakładów pracy skontrolowanych do ilości zakładów objętych ewidencją w zależności od ilości zatrudnionych pracowników.

Największa liczba zatrudnionych pracuje w branżach:

- produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli oraz produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania (PKD 16) – 641 pracowników w 5 zakładach pracy, przeprowadzono 7 kontroli w 4 zakładach zatrudniających 626 osób,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (PKD 25) - 693 pracowników w 27 zakładach pracy, przeprowadzono 22 kontrole w 14 zakładach zatrudniających 434 osoby,
- produkcja mebli (PKD 31) – 1215 pracowników w 12 zakładach pracy, przeprowadzono 9 kontroli w 8 zakładach zatrudniających 1187 osób.

Głównym kierunkiem podejmowanych działań jest uzyskiwanie systematycznej poprawy warunków pracy oraz ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem środowiskowych czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Ocenę warunków pracy w 2018r. przeprowadzono w oparciu o wyniki 87 przeprowadzonych kontroli sanitarnych oraz na podstawie prowadzonych 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował:

- nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi – 53 kontroli,
- nadzór nad prekursorami kat. 2 i 3 - 9 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 7 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi - 37 kontroli,

- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 10 kontroli.

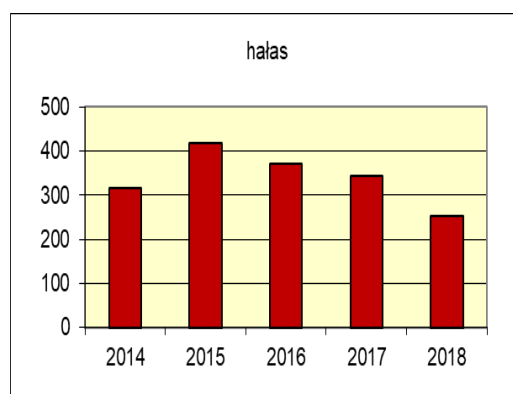
We wszystkich skontrolowanych zakładach pracy zwracano uwagę na warunki sanitarnohigieniczne zarówno pomieszczeń pracy jak i pomieszczeń socjalnych. Nadzorowano prawidłowość prowadzenia dokumentacji związanej z występującymi zagrożeniami środowiska pracy. Ponadto w 61 zakładach pracy przeprowadzane kontrole weryfikowały zakres przeprowadzanych badań i pomiarów środowiska pracy określających ocenę narażenia zawodowego pracowników.

Ogółem w skontrolowanych zakładach pracy w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia zatrudnionych było 2059 pracowników, z których 260 pracowało w warunkach szkodliwych dla zdrowia z uwagi na przekroczenia normatywów higienicznych, w tym na:

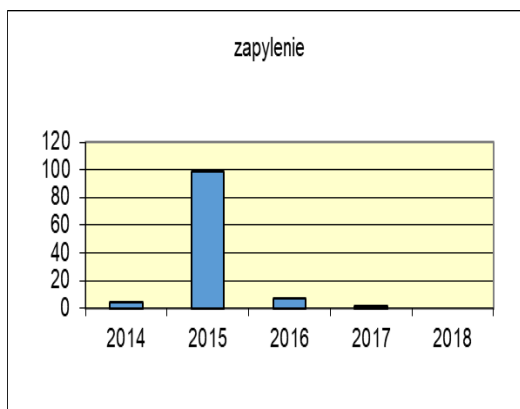
- hałas - narażonych - 1767, pracujących w warunkach szkodliwych - 254,
- zapylenie - narażonych - 1118, pracujących w warunkach szkodliwych - 0,
- wibracja - narażonych - 609, pracujących w warunkach szkodliwych - 2
- czynniki chemiczne - narażonych - 546 pracujących w warunkach szkodliwych - 4
- szkodliwe czynniki biologiczne - narażonych - 724 (czynnik nie mierzalny),
- czynniki rakotwórcze - narażonych - 255 (w tym substancje chemiczne: 180, promieniowanie jonizujące: 1, pył drewna twardego: 66, pył azbestu - 8).

Występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach/natężeniach ponadnormatywnych stwierdzono w sumie w 21 obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu krośnieńskiego.

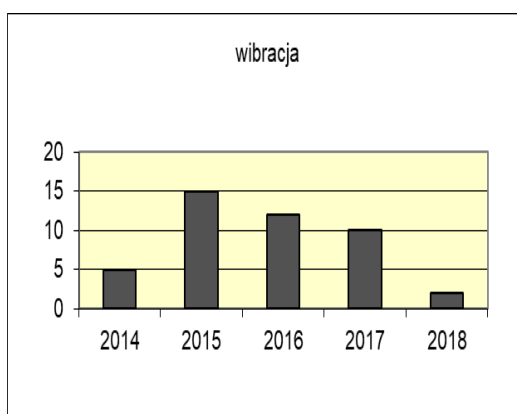
Wykresy: Liczba pracowników pracujących na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono czynnik szkodliwy w stężeniach (natężeniach) powyżej NDS/NDN w latach 2014 - 2018.

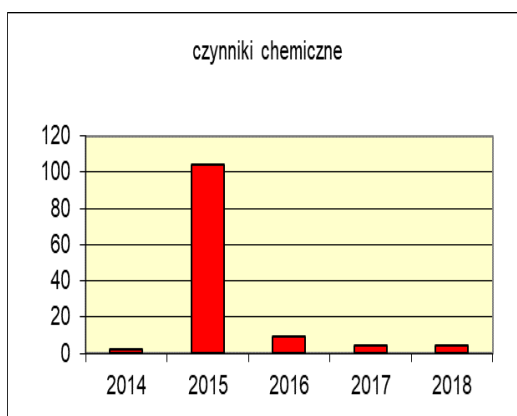
Największą liczbę osób pracujących w warunkach przekroczonych norm higienicznych odnotowuje się wśród 254 pracowników narażonych na hałas (zatrudnionych w 20 zakładach pracy). Do 2015 roku liczba pracowników narażonych na hałas ponadnormatywny wykazywała tendencję wzrostową, natomiast od roku 2016 wykazuje tendencję malejącą. Z przeprowadzonych obserwacji efektem spadku tej liczby jest zastosowanie nowych technologii w procesach produkcyjnych, oraz rozbudowa hal produkcyjnych.

W 2018 roku nie stwierdzono przekroczeń normatywów higienicznych w zakresie zapylenia. Podejmowane przez pracodawców działania polegające na montowaniu stanowiskowych odciągów pyłu przyniosły wymierne efekty w poprawie warunków pracy na stanowiskach pracy (głównie na stanowiskach spawalniczych oraz związanych z obróbką metalu i obróbką drewna).

Przekroczenia NDN drgań mechanicznych o działaniu miejscowym przenoszone przez kończyny górne stwierdzono w 1 zakładzie pracy - narażonych 2 pracowników. Na zobowiązanego wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do 17.05.2019r. Od 2016 roku widoczna jest tendencja spadkowa w zakresie ilości osób wykonujących pracę w warunkach szkodliwych.

Przekroczenia normatywów higienicznych związków chemicznych (Mn) stwierdzono w 1 zakładzie pracy na stanowiskach spawalniczych – ogółem narażonych 4 pracowników. Pracodawcę zobowiązano do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w celu poprawy warunków pracy w tym zakresie. W porównaniu do roku 2015 poprawę uzyskano w zakładzie, który oddał do użytku nową halę produkcyjną, co pozwoliło na lepszą organizację stanowisk pracy.

W celu uzyskania poprawy warunków pracy na pracodawców wydane zostały decyzje administracyjne zawierające 8 obowiązków nakazujących obniżenie stężeń/natężeń tych czynników do dopuszczalnych norm.

Dużym problemem, podobnie jak w latach ubiegłych jest brak systematycznego przeprowadzania przez pracodawców badań i pomiarów środowiska pracy w zakresie występujących zagrożeń. Badania te często przeprowadzane są przez pracodawców dopiero po wydaniu przez PPIS decyzji nakazującej ich przeprowadzenie.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy PPIS w Krośnie Odrzańskim, wydawał decyzje administracyjne z określonym terminem realizacji nałożonych obowiązków. W 2018r. wydano ogółem 32 decyzje administracyjne zawierające ogółem 120 nakazów, w tym:

- 47 nakazów dotyczyło złego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych oraz higieniczno-sanitarnych dla pracowników,
- 32 nakazy dotyczyły przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy,
- 11 nakazów z zakresu substancji i preparatów chemicznych,
- 8 nakazów z zakresu obniżenia stężeń/natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy,
- 6 nakazów dotyczyło składu apteczki pierwszej pomocy, instrukcji udzielania pierwszej pomocy, stanowiskowych instrukcji bhp,
- 5 nakazów dotyczyło oceny ryzyka zawodowego,
- 4 nakazy dotyczyły zawierania umów z lekarzem medycyny pracy,
- 3 nakazy dotyczyły skierowań na badania profilaktyczne pracowników,
- 2 nakazy dotyczyły wykonania badań lekarskich pracowników,
- 2 nakazy z zakresu czynników biologicznych.

Wśród wydanych decyzji: 26 dotyczyło poprawy warunków pracy, 6 dotyczyło zmiany terminu wykonania nałożonych obowiązków. Ponadto wydano 6 upomnień mających na celu przymuszenie właścicieli do wykonania nakładanych obowiązków.

W 2018 r. przeprowadzone były także kontrole tematyczne w ramach:

- Nadzoru nad warunkami pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu krośnieńskiego.

Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne podczas prac związanych z usuwaniem pokryć dachowych z budynków zlokalizowanych na terenie Gminy Bytnica i Gminy Bobrowice. Podmioty dokonujące rozbiórki znajdują się pod stałym nadzorem inspekcji sanitarnej. We wszystkich przypadkach pracodawcy posiadali wszystkie niezbędne dokumenty związane z prowadzoną działalnością. Kontrole polegały na sprawdzeniu sposobu zabezpieczenia pracowników podczas demontażu wyrobów zawierających azbest oraz zabezpieczeniu terenu, na którym te prace były wykonywane. W jednym przypadku pracodawca nie posiadał aktualnych badań i pomiarów środowiska pracy w zakresie narażenia na pył azbestu o czym poinformowano właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie którego działalności znajduje się siedziba pracodawcy.

- Nadzoru nad warunkami pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w wielkopowierzchniowych sklepach spożywczych.

Skontrolowano 7 wielkopowierzchniowych sklepów spożywczych zlokalizowanych na terenie powiatu krośnieńskiego, w których zatrudnionych było w sumie 165 pracowników. W trzech obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Uchybienia dotyczyły dokumentacji związanej z zatrudnieniem pracowników (brak umowy z lekarzem medycyny pracy, brak skierowań na badania lekarskie pracowników, brak instrukcji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w posiadanej ocenie ryzyka zawodowego brak szczegółowego uwzględnienia narażenia na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, brak spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych oraz aktualnych kart charakterystyki stosowanych mieszanin, a także brak pryszniców bezpieczeństwa na stanowisku dozowania środków chemicznych o działaniu żrącym). Na zobowiązanych wydano 3 decyzje administracyjne zawierające 12 nakazów. Na jednego z pracodawców konieczne było wydanie upomnienia w celu przymuszenia do wykonania nałożonych obowiązków. Ponowne kontrole sanitarne wykazały, że obowiązki wykonane zostały w całości.

- Nadzoru nad warunkami pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach składowania i przetwarzania odpadów.

Skontrolowano 1 podmiot w którym zatrudnionych było 48 pracowników. W trakcie kontroli stwierdzono występowanie szeregu uchybień tj.: brak aktualnych badań środowiska pracy, brak doboru ochronników słuchu dobranych do wielkości charakteryzujących hałas, zły stan indywidualnych ochronników słuchu, brak oznakowania wydzielonej strefy zagrożonej hałasem, brak sporządzonego programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń sanitarno-higienicznych dla pracowników, brak szczegółowego uwzględnienia występujących zagrożeń w ocenie ryzyka zawodowego, brak indywidualnych szafek do przechowywania posiłku własnego pracowników. Ponadto stwierdzono, że w zakładzie nie jest przestrzegany zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach zakładu. Osoba odpowiedzialna ukarana została mandatem karnym w wysokości 300 zł. Na pracodawcę wydano decyzję administracyjną. Ponowna kontrola wykazała wykonanie części nałożonych obowiązków, w związku z powyższym wydane zostało upomnienie w celu przymuszenia do wykonania pozostałych obowiązków. Zobowiązany pisemnie poinformował iż nieprawidłowości zostały usunięte.

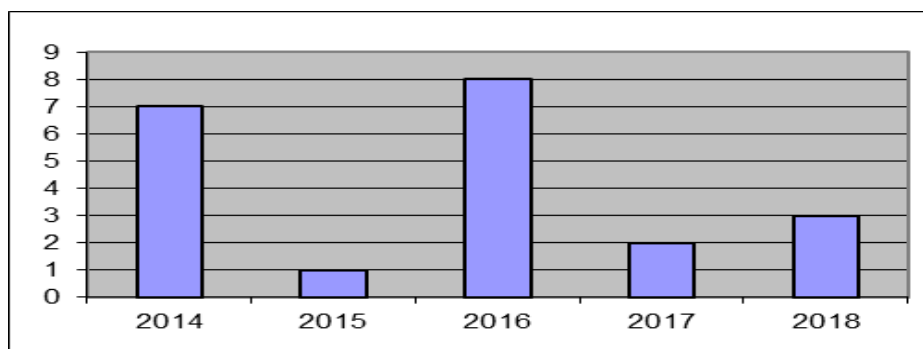
Na podstawie przeprowadzanych kontroli stwierdza się, że 5,68 % zatrudnionych w nadzorowanych zakładach pracy pracowało w przekroczeniach dopuszczalnych norm higienicznych czynników szkodliwych. Najwięcej osób z pośród pracujących w warunkach szkodliwych narażonych było na działanie ponadnormatywnego hałasu.

W wyniku przeprowadzanych działań kontrolnych sukcesywnie uzyskuje się poprawę warunków pracy w kontrolowanych zakładach jednak w dalszym ciągu stwierdza się sporą liczbę pracodawców którzy niechętnie przeprowadzają badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. W dalszym ciągu zauważa się że najwięcej uchybień występuje w małych zakładach pracy gdzie nadzór inspektora bhp w zakładzie sprawowany jest „okazjonalnie” oraz w zakładach, w których kontrole sanitarne przeprowadzane są po raz pierwszy. Dużym problemem jest powstawanie na terenie Powiatu Krośnieńskiego a zwłaszcza Gminy Gubin bardzo dużej ilości zakładów zajmujących się produkcją i montażem ogrodzeń metalowych. W zakładach tych występuje narażenie na wibracje, hałas, zapylenie, związki chemiczne (dymy i gazy spawalnicze). Zakłady te powstają często w pomieszczeniach niedostosowanych (garaże, hale po byłych jednostkach wojskowych). Co roku w planie pracy ujmuje się do kontroli kilka nowych obiektów, jednak szacuje się że obiektów tych jest zdecydowanie więcej.

CHOROBY ZAWODOWE

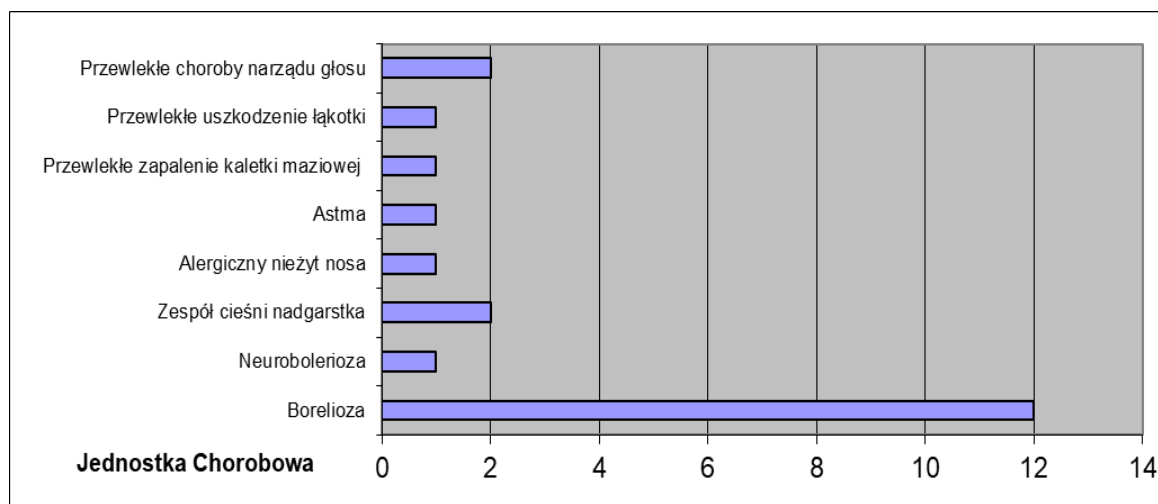
W 2018r. przeprowadzono 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych, wydano pięć decyzji administracyjnych (1 – o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 4 - stwierdzające chorobę zawodową z których uprawomocniły się 3, od 1 strona złożyła odwołanie).

Wykres. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2014 – 2018

Stwierdzone choroby zawodowe są wynikiem wieloletniej ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe bądź uciążliwe występujące w środowisku pracy. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat najczęściej stwierdzaną chorobą zawodową na terenie powiatu krośnieńskiego jest borelioza, występująca głównie u pracowników wykonujących pracę w terenach leśnych, wiejskich, zadrzewionych.

Wykres. Jednostki chorób stwierdzone w latach 2014 – 2018

Borelioza jest chorobą przenoszona przez kleszcze. Zachorować może każda osoba narażona na pokąsanie przez kleszcze. Jednak aby uznać tę chorobę za chorobę zawodową tak jak w przypadku innych chorób musi zaistnieć związek przyczynowy pomiędzy warunkami pracy a zachorowaniem pracownika. Związek ten ma miejsce wtedy gdy w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że choroba ta została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

Środki zastępcze – „DOPALACZE”

W świetle obowiązujących przepisów nadzór nad środkami zastępczymi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W roku 2018 wspólnie z Policją przeprowadzono 2 kontrole w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych. Kontrolą objęte zostały punkty handlowe na targowisku miejskim w Krośnie Odrzańskim oraz Ośrodek Wypoczynkowy TEMAR w Bronkowie. Podczas kontroli nie stwierdzono udostępniania osobom trzecim, odpłatnie lub nie odpłatnie środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów lub środków zastępczych.

W związku z otrzymaniem z Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim trzech postępowań w sprawie posiadania środków zastępczych przeprowadzone zostały trzy postępowania wyjaśniające, wynikiem których wydano:

- 2 decyzje administracyjne orzekające o przepadku na rzecz Skarbu Państwa oraz o zniszczeniu na koszt Skarbu Państwa środków zastępczych (tj. suszu roślinnego - o masie 5,336g, zawierającego w swym składzie ADB-Fubinacka, mającego działanie psychoaktywne i zaliczanego jako środek zastępczy, oraz preparatu MPHP w postaci białego proszku - 0,25g). przypadkach po uprawomocnieniu się decyzji dokonano zniszczenia w/w środków zastępczych, przez spalanie w Spalarni Odpadów Medycznych Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ w Nowej Soli.
- 1 decyzję umarzającą postępowanie w przedmiocie przepadku na rzecz Skarbu Państwa oraz zniszczeniu na koszt Skarbu Państwa suszu roślinnego zawierającego w swym składzie; AB-

PINACA, ADB-CHIMINACA i NM2201, z uwagi na wejście w życie Ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 20 lipca 2018r. (Dz.U. z 2018r. poz. 1490) a także wejście w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz. U. z 2018r poz. 1591) według którego substancja AB-PINACA i ADB-CHMINACA zaliczone zostały do substancji odurzających grupy I-N, natomiast substancja NM2201 zakwalifikowana została jako nowa substancja psychoaktywna. Dowód rzeczowy wraz z aktami sprawy odesłane zostały do Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim celem załatwienia sprawy wg kompetencji.

W 2018r. na terenie powiatu Krośnieńskiego nie odnotowano zatruc wywołanych środkami zastępczymi. W zakresie działań profilaktycznych podejmowano następujące działania:

- podmioty lecznicze zlokalizowane na terenie powiatu Krośnieńskiego poinformowane zostały o obowiązku zgłaszania wystąpienia zatrucia środkami zastępczymi lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenia wystąpienia takiego zatrucia lub zgonu którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Do pisma dołączono wzór standardowego formularza elektronicznego na którym winne być dokonywane zgłoszenia.
- prowadzono monitoring Internetu w celu szacowania skali zjawiska oraz walki z handlem środkami zastępczymi w sieci.
- prowadzono działania o charakterze profilaktyczno-oświatowym dotyczące tematyki środków zastępczych. Działania te polegały głównie na organizacji punktów edukacyjno-informacyjnych, rozdawnictwie i dystrybucji materiałów edukacyjnych z zakresu środków zastępczych i uzależnień. Organizowane były spotkania dla uczniów, rodziców i seniorów w trakcie których przedstawiano prezentację multimedialną z tematyki „Profilaktyczny program przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Opracowała:
Krystyna Pietkiewicz
Kierownik Sekcji Higieny Pracy

9. Ocena stanu sanitarnego szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

W roku 2018 nadzorem sanitarnym objęto 69 placówek nauczania i wychowania, do których uczęszczało 4943 dzieci i młodzieży, w 13 placówkach oświatowych funkcjonuje 13 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Ogółem w nadzorowanych placówkach przeprowadzono 120 kontroli sanitarnych. Kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarnego placówek, kontrole tematyczne związane z oceną procesu nauczania i uczenia, przygotowaniem do rozpoczęcia nowego roku szkolnego, pomiarami natężenia oświetlenia elektrycznego, kontrole sprawdzające realizację obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych, kontrole akcyjne w związku z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży, kontrole związane z wydaniem opinii sanitarnej. W 17 placówkach letniego i zimowego wypoczynku wypoczywało 757 dzieci i młodzieży. W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarnego wydano 10 decyzji administracyjnych. Liczba wydawanych decyzji administracyjnych na przełomie lat uległa zmniejszeniu, co wskazuje na systematyczną poprawę stanu techniczno – sanitarnego.

Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonują 22 szkoły podstawowe i 5 zespołów szkół.

Wydane decyzje administracyjne

W roku szkolnym 2018 wydano 10 decyzji administracyjne mających na celu poprawę istniejącego stanu techniczno-sanitarnego szkół podstawowych, zespołów szkół jak również szkół gimnazjalnych i przedszkoli, których termin realizacji wyznaczony był na dzień 31.08.2018r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie Odrzańskim w celu poprawy istniejącego stanu techniczno- sanitarnego Szkoły Podstawowej Nr 3 w Krośnie Odrz. przy ul. Pułaskiego i Szkoły Podstawowej Nr 2 w Krośnie Odrzańskim przy ul. Moniuszki Nr 30 wydał decyzje administracyjne.

W Szkole Podstawowej Nr 3 w Krośnie Odrzańskim przy ul. Pułaskiego trakcie czynności kontrolnych stwierdzono w dalszym ciągu występowanie znacznych odstępstw od wymaganych warunków sanitarno – technicznych, a mianowicie:

- sale dydaktyczne z przewagą pomieszczeń wymagających gruntownego remontu łącznie z podłogami, które pokryte są zniszczonym gumolitem, bądź klepką parkietową miejscami dziurawe, zapadnięte z ubytkami, bardzo trudne do utrzymania w należytej czystości,
- ściany, sufity brudne wymagające doprowadzenia do należytego stanu techniczno-sanitarnego, z zaciekami miejscami wykwitami, ubytkami farby i tynku,
- ciągi komunikacyjne ściany, sufity również w złym stanie techniczno-sanitarnym, z zaciekami odpadającym tynkiem i farbą
- meble a stanowiskach pracy ucznia częściowo nie dostosowane do wzrostu, brak stołów i krzeseł wyższych sale dydaktyczne z przewagą pomieszczeń wymagających gruntownego remontu łącznie z podłogami pokrytymi zniszczonym gumolitem, bądź klepką parkietową miejscami dziurawą, zapadnięte z ubytkami, bardzo trudne do utrzymania w należytej czystości,
- sala gimnastyczna wraz z pomieszczeniami zaplecza w bardzo złym stanie sanitarno-technicznym wyłączona z użytkowania.

Ciągi komunikacyjne, klatki schodowe, ściany, sufity, utrzymane brudno wymagające doprowadzenia do należytego stanu techniczno-sanitarnego. Nawierzchnia boiska szkolnego wewnętrznego na dziedzińcu szkoły nierówna, wyboista obecnie wyłączona z użytkowania. Stan sanitarno-techniczny ulega pogorszeniu w gabinecie języka polskiego specyficzny bardzo duszący zapach stęchlizny, po podniesieniu gumolitu, który pokrywa podłogę stwierdzono zawilgocenie, pomieszczenie wyłączono z użytku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wielokrotnie wystosowywał wystąpienia do Burmistrza Krosna Odrzańskiego w celu podjęcia działań naprawczych oraz poprawy istniejącego stanu techniczno-sanitarnego w Szkole Podstawowej Nr 3 w Krośnie Odrzańskim przy ul. Pułaskiego Nr 3. Na wniosek Dyrektora Szkoły oraz Organu prowadzącego decyzje były już kilkakrotnie prolongowane ostatni termin wykonania obowiązków wyznaczony został na dzień 31 sierpnia 2019r.

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Krośnie Odrzańskim przy ul. Moniuszki 30 W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono występowanie znacznych odstępstw od wymaganych warunków sanitarno-technicznych. Ściany i sufity w pomieszczeniach dydaktycznych i ciągach komunikacyjnych w rażącym stanie techniczno-sanitarnym, odpadające na dużej powierzchni tynki i farba wraz z częściowym odsłonięciem instalacji elektrycznej. Na wniosek Organu prowadzącego decyzje były już prolongowane ostatni termin wykonania obowiązków wyznaczony został na dzień 31 sierpnia 2019r.

. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 3 z oddziałami integracyjnymi w Gubinie przy ul. Kresowej.

Gmina Gubin o statusie Miejskim w Gubinie jako organ prowadzący placówki oświatowo-wychowawcze pozyskała bardzo duże środki na przeprowadzenie termomodernizacji szeroko pojętej w podległych placówkach. W roku 2017 rozpoczęto prace związane z termomodernizacją pomieszczeń w Szkole Podstawowej Nr 2 przy ul. Szkolnej, Szkole Podstawowej Nr 3 przy ul. Kresowej. W roku 2018 w Szkole Podstawowej Nr 2 przy ul. Szkolnej i Szkole Podstawowej Nr 3 przy ul. Kresowej zakończono prace związane z termomodernizacją budynków szkoły, wykonano ocieplenie i strukturę zewnętrzną budynku, zainstalowano baterie fotowoltaiczne na dachu budynku szkoły, wymieniono instalację wodno-kanalizacyjną oraz wymianą kaloryferów wewnątrz, w części pomieszczeń dydaktycznych wymieniono stolarkę wewnątrz jak i stolarkę drzwiową zewnętrzną. Przeprowadzono malowanie ścian i sufitów, w których wykonywano wymianę instalacji CO.

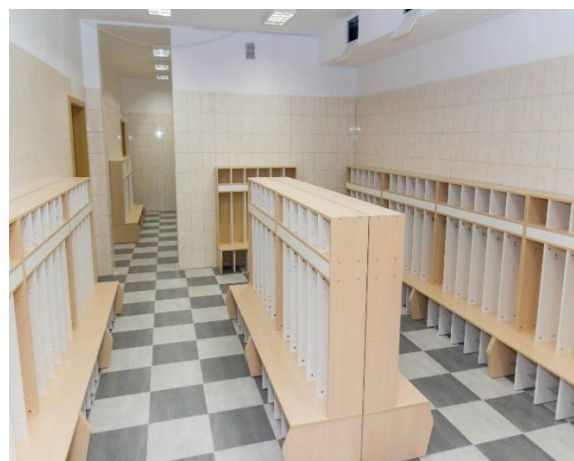
W roku 2018 przy Szkole Podstawowej Nr 1 im. M Kopernika w Gubinie przy w osobnym budynku gdzie wcześniej znajdowały się klasy I-III utworzono Żłobek Miejski, który należy do Przedszkola Nr 2 w Gubinie przy ul. Dr. Kunickiego. Budynek po przebudowie pomieszczeń przystosowano na cele żłobka. Wydzielono pomieszczenia dla 3 grup łącznie dla 53 dzieci. Dzieci

grupy 3 latków mają wydzieloną osobną sypialnię przy każdej sali znajdują się pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

Foto. Nowo utworzone pomieszczenia Żłobka Miejskiego w Gubinie przy ul. Raclawickiej.

W 2018r. Przedszkole Nr 2 w Krośnie Odrz. wznowiło swoją działalność we własnych pomieszczeniach w budynku adaptowanym i przystosowanym na cele przedszkola, po przebudowie i zmianie sposobu użytkowania istniejącego wolnostojącego budynku OHP. Wydzielono pomieszczenia na utworzenie pięciu grup przedszkolnych dla 124 dzieci. Dzieci 2 grup najmłodszych leżakują, wydzielone są osobne pomieszczenia z przeznaczeniem na sypialnię. Przy każdej sali znajdują się pomieszczenia higienicznosanitarne, z wydzielonymi kabinami ustępowymi.

Foto Pomieszczenia. nowo utworzonego przedszkola Nr 2 w Krośnie Odrz. przy ul. Piastów.

Stan sanitarno – techniczny obiektów i warunki utrzymania higieny

Zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej należytych warunków do utrzymania higieny osobistej, a w szczególności zapewnienie dostępu do ciepłej i zimnej wody w sanitariatach, jak również odpowiednie ich wyposażenie jest obowiązkiem danej placówki. Zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie jednozmianowym. Dowóz dzieci do szkół odbywa się autokarami szkolnymi, dzieci przebywają pod opieką wychowawców, bądź innych osób zatrudnionych w tym celu. Do czasu odjazdu autokaru, dzieci kończące wcześniej zajęcia lekcyjne przebywają w świetlicy szkolnej, bądź wydzielonym do tego celu pomieszczeniu również pod opieką pedagoga. W placówkach szkolnych wyodrębnione zostały bezpieczne obszary dla dzieci najmłodszych. Dzieci mają zapewniony czas na zajęcia ruchowe w utworzonych salach zabaw, placach zabaw oraz możliwość pozostawienia przyborów i podręczników szkolnych. Mogą korzystać ze stołówki szkolnej, w której wydawane są posiłki obiadowe (dowożone bądź przygotowywane na miejscu), szkoły zapewniają herbatę, czy mleko w kartonie (dotacja Agencja Rynku Rolnego) oraz w ramach programu „owoce w szkole”.

Higiena procesu nauczania i wychowania

W zakresie nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania realizuje się szereg zadań dotyczących eliminowania zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży niekorzystnych czynników w celu zapobiegania powstawaniu chorób układu mięśniowo – kostnego, oczu i innych. Do najistotniejszych zasadniczych elementów zdrowotnych, na których koncentrowano uwagę w trakcie dokonywania bieżącego nadzoru należy zaliczyć:

- dostosowanie stołów oraz krzeseł do wzrostu uczniów,
- zasady higieny przy sporządzaniu rozkładów zajęć lekcyjnych,
- czystość powietrza wewnątrz pomieszczeń ,
- temperatura w pomieszczeniach kontrolowanych placówek,-
- zasady bhp w szkolnych pracowniach komputerowych,
- wymianę piasku w piaskownicach oraz stan techniczny urządzeń na placach zabaw

Ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

W roku 2018 przeanalizowano 234 tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 22 placówkach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena oświetlenia pomieszczeń światłem sztucznym.

W roku szkolnym 2018/19 przeprowadzono badania oświetlenia elektrycznego sztucznego w 2 placówkach (Szkole Podstawowej Nr 1 w Gubinie przy ul. Raclawickiej i Szkole Podstawowej w Czarnowicach). W Szkole Podstawowej Nr 1 w Gubinie przy ul. Raclawickiej przeprowadzono badania oświetlenia elektrycznego w 6 pomieszczeniach; nieprawidłowości nie stwierdzono natomiast w Szkole Podstawowej w Czarnowicach przeprowadzono badania oświetlenia elektrycznego również w 6 pomieszczeniach w tym w 4 pomieszczeniach pomiary były niezgodne z wymogami normy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wystosował pismo do Wójta Gminy Gubin o dokonanie wnikliwej analizy istniejącego stanu obiektu i powiadomienie o podjętych oraz wykonanych czynnościach mających na celu poprawę stanu techniczno-sanitarnego podległej jednostki. W odpowiedzi otrzymano

zapewnienie o podjęciu działań celem dostosowania norm natężenia elektrycznego zgodnego z normą.

Praca ucznia przy niewłaściwym oświetleniu powoduje szereg objawów dyskomfortu. Mogą to być bóle oczu i głowy, wzrost zmęczenia, pogłębienie wad wzroku, a w konsekwencji obniżenie wyników nauczania wśród dzieci i młodzieży. Oświetlenie sztuczne sali lekcyjnej spełnia dwie funkcje, jest oświetleniem uzupełniającym gdy ilość światła dziennego jest niewystarczająca i jest oświetleniem głównym w organizowanych zajęciach dodatkowych.

Badania dotyczące obciążenia uczniów tornistrami/plecakami.

W ciągu roku szkolnego 2018/2019 w miesiącu czerwcu i październiku przeprowadzono dwukrotnie badania dotyczące obciążenia uczniów tornistrami/plecakami. Analizując przeprowadzone badania w losowo wybranych szkołach podstawowych miejskich i wiejskich (Szkołe Podstawowej Nr 3 w Krośnie Odrz. przy ul. Pułaskiego, Szkole Podstawowej Nr 2 w Gubinie przy. ul. Szkolnej, Szkole Podstawowej w Maszewie Klasy I-VII i Szkole Podstawowej w Maszewie - Filia Szkoła Podstawowa Rybaki klasy I-III oraz Szkole Podstawowej w Radnicy, Szkole Podstawowej w Dąbiu i Szkole Podstawowej Nr 1 w Krośnie Odrz. ul. Bohaterów Wojska), należy stwierdzić, że ciężar plecaka/ tornistra w dalszym ciągu znacznie przekracza przyjętą umowną wagę. Zapewnione szafki indywidualne nie rozwiązały problemu związanego z noszeniem ciężkiego tornistra/plecaka. Przekroczenia wagi wiązały się z noszeniem kompletów podręczników, wraz z ćwiczeniami, słowników, czy też czasami rzeczy zbędnych, albumów, itp. oraz butelek z napojami). W dalszym ciągu brak jest możliwości zapewnienia dodatkowych podręczników szkolnych ze strony szkoły.

Ocena umebłowania i sprzętu sportowego w przedszkolach i szkołach.

W roku 2018 dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci w 11 placówkach, 49 oddziałach na 820 stanowiskach pracy. Nieprawidłowości w zakresie ergonomii, nie stwierdzono.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wychowania

Zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie jednozmianowym. Dowóz dzieci do szkół odbywa się autokarami szkolnymi, dzieci przebywają pod opieką wychowawców, bądź innych osób zatrudnionych w tym celu. Do czasu odjazdu autokaru, dzieci kończące wcześniej zajęcia lekcyjne przebywają w świetlicy szkolnej, bądź wydzielonym do tego celu pomieszczeniu, również pod opieką pedagoga. Zwraca się uwagę na mikroklimat w pomieszczeniach szczególnie na wentylację pomieszczeń. W placówkach szkolnych wyodrębnione zostały bezpieczne obszary dla dzieci najmłodszych. Wydzielono właściwe pomieszczenia np. parter budynku z przeznaczeniem na pomieszczenia dla dzieci sześciolletnich. Dzieci mają zapewniony czas na zajęcia ruchowe w utworzonych salach zabaw, czy możliwość pozostawienia przyborów i podręczników szkolnych. Mogą korzystać ze stołówki szkolnej, w której wydawane są posiłki obiadowe (dowożone bądź przygotowywane na miejscu), szkoły zapewniają herbatę, mleko w kartonie (dotacja Agencja Rynku Rolnego) oraz w ramach programu „owoce w szkole

Dożywianie dzieci i młodzieży

W placówkach szkolnych zapewnione jest dożywianie uczniów w postaci posiłków obiadowych przygotowywanych na miejscu bądź posiłków obiadowych dowożonych w formie cateringu. W 27 placówkach szkolnych wydawane są ciepłe posiłki w 19 placówkach posiłki I daniowe w 8 placówkach na terenie miasta Gubina posiłki obiadowe pełne. W 2 placówkach dla 157 uczniów przygotowywane są śniadania, 17 szkół wydaje gorący napój (kawa zbożowa, herbata). Właściwe żywienie dzieci i młodzieży, to podstawowy warunek rozwoju fizycznego i umysłowego. Przynajmniej jeden ciepły posiłek podczas pobytu w szkole, zapewniłby codzienne zapotrzebowanie, dzieci i młodzież powinny spożywać od 4 do 5 posiłków dziennie.

Opieka medyczna

W nadzorowanych placówkach oświatowo – wychowawczych, brak jest zapewnionej podstawowej opieki lekarskiej. We wszystkich szkołach zapewniono opiekę pielęgniarską natomiast w przedszkolach tylko w nielicznych placówkach. Czas pracy pielęgniarek bardzo często jest niewystarczający, w praktyce oznacza to, że do niektórych szkół pielęgniarka dociera 1 raz w tygodniu, lub 1 raz w miesiącu. W efekcie nie zapewnia się dzieciom wystarczającej opieki medycznej. Przeprowadzono kontrole sanitarne gabinetów profilaktyki, opieki medycznej i pomocy przedlekarskiej, stan sanitarno-techniczny jak i porządkowy nie budził zastrzeżeń.

Ocena przebiegu wycieczki zimowej i letniej.

Wycieczkę zimową dzieci i młodzieży w roku 2018 zorganizowany został przez Centrum Artystyczno-Kulturalne „Zamek” w Krośnie Odrzańskim we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim, dla dzieci z miasta Krosna Odrz., organ prowadzący Gmina Gubin o statusie Miejskim w Gubinie (Szkoły Podstawowe na terenie miasta Gubina), Gubiński Dom Kultury w Gubinie oraz Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Gubinie oraz Gminę Bytnica. Dożywianie prowadzone było we wszystkich placówkach. Na terenie miasta Gubina w formie śniadań (słodka bułka, kanapka, owoc, napój) i posiłków obiadowych pełnych. Stawka żywieniowa przypadająca na jedno dziecko dożywiane kształtowała się w granicach 7 zł w zależności od formy podawanego posiłku. W przypadku 3 placówek brak było zgłoszeń w bazie danych kuratorium (wg wyjaśnienia organizatora są to placówki prowadzące działalność całoroczną).

W ramach współpracy przeprowadzono wspólne kontrole z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrz oraz komórką organizacyjną Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej. Opieka pielęgniarska zapewniona była w trzech placówkach, natomiast w pozostałych opiekunowie posiadali uprawnienia z zakresu udzielania I-pomocy przed medycznej. Ogółem z wycieczki skorzystało 272 dzieci i młodzieży, przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. Wszystkie placówki są pod stałym całorocznym nadzorem sanitarnym.

Wycieczkę letnią dzieci i młodzieży obejmował 11 różnych form (w miejscu zamieszkania i wycieczki zorganizowane na ośrodkach wycieczkowych, które zostały zarejestrowane na

platformie MEN. Ogółem z tej formy wypoczynku skorzystało 485 dzieci i młodzieży, przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych.

Podsumowanie – wnioski

- W dalszym ciągu brak zapewnionej opieki pielęgniarskiej we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych (np. zapewniona tylko w nielicznych przedszkolach), brak opieki lekarskiej stomatologicznej.
- W ramach akcji letniej informowano dzieci i nauczycieli o zagrożeniach wynikających z nie przestrzegania zasad higieny oraz rozdawano materiały edukacyjne (aktywność fizyczna, prawidłowe odżywianie, wścieklizna, bąblowica, zapobieganie zatruciom pokarmowym, szkodliwy wpływ palenia tytoniu na zdrowie dzieci)
- Głównym celem działania komórki organizacyjnej Higieny Dzieci i Młodzieży było prowadzenie nadzoru sanitarnego nad szkołami i innymi placówkami oświatowo - wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży, zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu oraz eliminowanie zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży czynników m. in. zapobieganie powstawaniu chorób układu mięśniowo – kostnego, oczu i innych. Sprawowano nadzór nad realizacją przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Przeprowadzanie kontroli oceny stanu sanitarnego placówek, kontroli tematycznych związanych z oceną procesu nauczania i uczenia, przygotowaniem do rozpoczęcia nowego roku szkolnego, pomiarami natężenia oświetlenia elektrycznego, kontrole sprawdzające realizację obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych, kontrole akcyjne w związku z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży, kontrole związane z wydaniem opinii sanitarnej.
- Prowadzony nadzór sanitarny oraz realizacja obowiązków wynikających z wydawanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego decyzji administracyjnych prowadzą do ciągłej poprawy istniejącego stanu techniczno – sanitarnego.

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonego nadzoru sanitarnego prowadzono współpracę z:

1. Komendą Powiatową Policji
2. Komendą Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej
3. Wydziałami Oświaty w Urzędach Miast i Gmin, Starostwa Powiatowego poprzez przekazywanie wzajemnych informacji o stanie techniczno – sanitarnym nadzorowanych placówek oraz przekazywanie wykazu placówek prowadzących wypoczynek zimowy/letni.
4. Wystosowywano pisma do burmistrzów i wójtów poszczególnych gmin o zwrócenie szczególnej uwagi na stan techniczno-sanitarny podległych placówek, i o zajęcie stanowiska mającego na celu jego poprawę.
5. Nadleśnictwami na terenie naszego powiatu – przekazywanie informacji o wskazanie stałych miejsc obozowania dla harcerzy lub innych organizacji.
6. Pielęgniarkami szkolnymi w zakresie profilaktyki chorób wywołanych zaniedbaniami higienicznymi skóry głowy, jamy ustnej, paleniem tytoniu jak również z niewłaściwym doborem stołów i krzeseł i przeciążeniem ucznia zbyt ciężkimi plecakami/tornistrami.

Opracowała:
Bożena Świokło
starszy asystent HDiM

10 Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Zadania z zakresu nadzoru zapobiegawczego zapisane są w art. 3. ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 59)

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
  - 1a) uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- 2) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących:
  - a) budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
  - b) nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji lub budownictwie,
- 3) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych oraz środków komunikacji lądowej;
- 4) inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

W roku 2018 uzgodnione zostało 11 projektów budowlanych i koncepcji zagospodarowania pomieszczeń dla budowanych bądź przebudowywanych obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 8 bez zastrzeżeń i 3 z zastrzeżeniami. Podczas uzgadniania projektów brano pod uwagę takie aspekty jak: funkcjonalność układu pomieszczeń, właściwości rozwiązań ogrzewania, sieci wodno-kanalizacyjnej i wentylacji w związku z przewidzianą funkcją. Ilość uzgodnień projektów budowlanych jest o 1 większa niż w poprzednim roku. Większa część uzgodnień na terenie powiatu krośnieńskiego realizowana jest przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych. Uzgodnienia projektów budowlanych zostały wydane w formie opinii sanitarnej dla takich obiektów jak:

- projekt budowlany salonu fryzjerskiego,
- projekt budowlany powykonawczy (branża technologiczna) restauracji,
- projekt budowlany posadowienia dwóch kontenerowych kabin prysznicowych,
- projekt budowlany (branża technologiczna) rozbudowy budynku garażowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek handlowo-usługowy,
- projekt budowlany (projekt zagospodarowania działki, technologia) zmiany sposobu użytkowania części pomieszczeń zakładu krawieckiego na lokal gastronomiczny w budynku wolnostojącym,
- projekt budowlany (branża technologiczna) zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku dawnego przedszkola na funkcję handlowo-usługowo-mieszkalną (sklep branży spożywczej),
- projekt budowlany (adaptacyjny, uzupełniający) utworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat,
- projekt budowlany rozbudowy budynku Centrum Medyczne „ATOL” o dodatkowe pomieszczenia techniczne i administracyjne,
- projekt budowlany (technologiczny) sklepu wielobranżowego
- projekt marketu spożywczego „Carrefour”
- projekt technologiczny zawierający wytyczne dla branż projektowych Restauracji Olimp w Centrum Handlowym Hosso w Gubinie.

W 2018 r. dokonano 33 oględzin 30 obiektów. Wydanych zostało 29 pozytywnych opinii w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Zrealizowano 2 kontrole w trakcie realizacji inwestycji. Największą inwestycją powstałą w powiecie krośnieńskim w 2018 r. było Centrum logistyczne - hala magazynowa w Krośnie Odrzańskim o powierzchni ponad 40 000 m² wraz z dwoma przynależącymi budynkami biurowo-socjalnymi. Do oględzin przed uruchomieniem przedstawiono m. in. takie obiekty jak:

- budynek socjalno-biurowy,
- bar pizza,
- hala obróbki powierzchniowej,
- pawilon handlowo-usługowy,
- budynek mieszkalny z częścią warsztatową,
- lokal gastronomiczny,
- budynek usługowo-mieszkalny,
- obiekt i urządzenia techniczne firmy drukarskiej,
- zakład produkcyjno-magazynowy,
- restauracja,
- budynek magazynowy z zapleczem socjalno-bytowym,
- stacja paliw płynnych z zapleczem socjalno-biurowym,
- pomieszczenie gabinetu kosmetycznego,
- przedszkole,
- żłobek,
- Centrum logistyczne- hala produkcyjno magazynowa,
- budynek warsztatowo-magazynowy,
- lokal gastronomiczny,
- sklep „Carrefour”,
- świetlica wiejska,
- punkt apteczny,
- dwa budynki socjalno- biurowe na terenie centrum logistycznego.

W 2018 r. wydano 16 opinii sanitarnych w tym 13 opinii o braku potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i 3 opinie wymagające sporządzenie Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Ilość wydanych opinii sanitarnych jest aż o 8 mniejsza niż w poprzednim roku. Opinie dotyczyły takich przedsięwzięć jak:

- budowa dwóch kurników do hodowli 22000 kur oraz budynku magazynowo-gospodarczego na dz. nr ew. 136/13 w Dąbiu (x2),
- przetwarzanie odpadów tworzyw sztucznych w Gubinie,
- budowa farmy fotowoltaicznej na dz. nr 4/8, 6/5, 6/6 w obrębie Chojnowo,
- budowa drogi gminnej wewnętrznej w Krośnie Odrzańskim stanowiącej dojazd do SUW,
- odbudowa retencji wodnej na terenie nieużytkowanych stawów rybnych w Nadleśnictwie Krosno,
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 2 MW dz. nr 252/7 w Pławiu,
- budowa trzech odcinków dróg dojazdowych pożarowych przy Portkach
- budowa zastawki drewnianej trapezowej na Kanale Zimna Woda dz. nr 4/22 w Trzebuli,
- instalacja wolnostojących paneli fotowoltaicznych o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na dz. nr 73 i 74/6 obręb Chociejęw,
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 276 relacji Krosno Odrzańskie - Świebodzin w km ok. 3+300-6+200 oraz 29+406,5-31+118,
- budowa farmy fotowoltaicznej Rybaki o mocy do 1,0 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 151/5 i 151/6 w obrębie Rybaki,
- budowa zbiornika retencyjnego „Orli Staw Lubiatów” na dz. nr ewid. 152/3, 146/1, 147 w Lubiatowie,

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości Połupin-Szczawno-Ciemnice wraz z przepompowniami ścieków w Szczawnie i Ciemnicach, gmina Dąbie,
- zakup i montaż maszyn i urządzeń w Firmie Fructofersh Connect Sp. z o. o. Sp. K., zlokalizowanej na dz. nr 3 obręb Czarnowice,
- przebudowa drogi krajowej nr 29 w Krośnie Odrzańskim polegająca na rozbiórce mostu drogowego nad rowem melioracyjnym i budowie nowego obiektu.

W 2018 r. zostało wydanych 6 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ilość wydanych w tym zakresie opinii sanitarnych jest o 5 mniejsza niż w poprzednim roku. Opinie te wydawane są dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Opinie wydane przed decyzją środowiskową dotyczyły:

- realizacja odzysku odpadów podkładów kolejowych,
- budowa elektrociepłowni na biogaz o mocy do 1,5 MW,
- przetwarzanie odpadów tworzyw sztucznych,
- budowa linii galwanicznej wraz z towarzyszącą infrastrukturą.
- uruchomienie zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- punkt zbierania złomu, uruchomienia stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

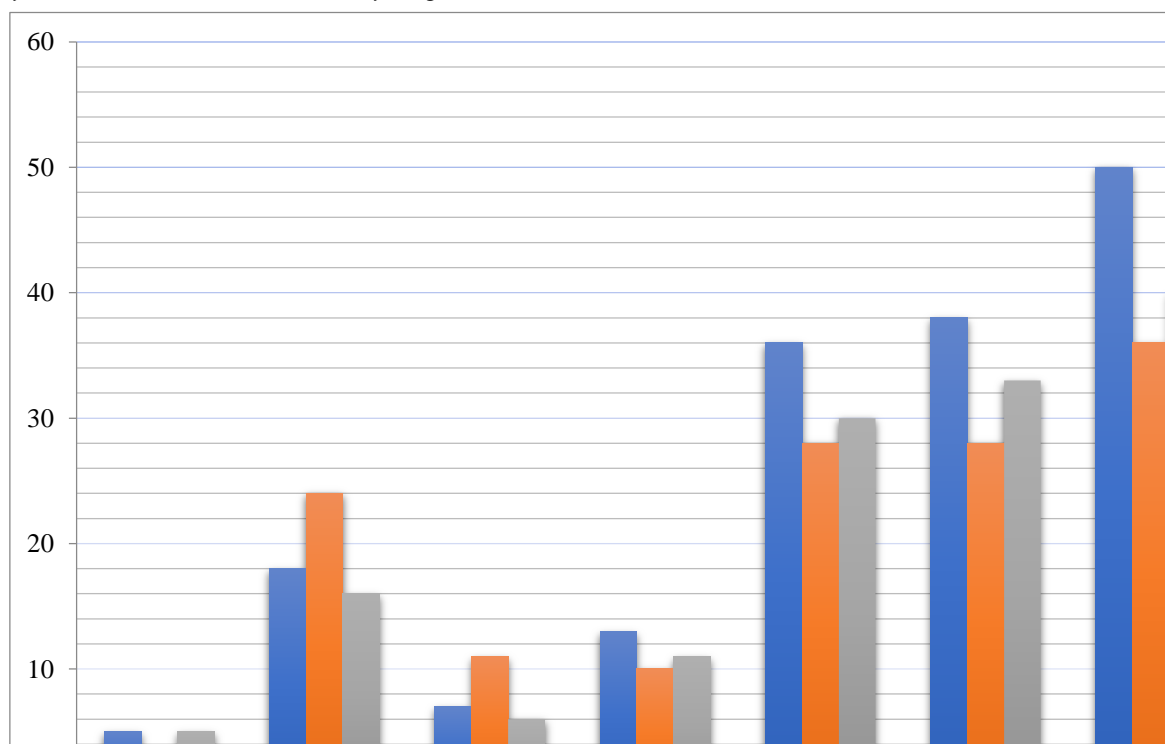
W 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie Odrzańskim ustalił stopień szczegółowości dla jednego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i dla jednego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach Tarnawa Krośnieńska i Chojnowo było niezbędne dla dalszego funkcjonowania Obszaru Górniczego „Tarnawa Krośnieńska”, gdzie odbywa się eksploatacja kruszywa na udokumentowanych złożach.

Uzgodniono stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gubina w granicach administracyjnych gminy. Przedstawiony do zaopiniowania projekt zmiany studium gminy Bobrowice, został zaopiniowany negatywnie trzy razy.

Tab. 1 Zestawienie zadań zrealizowanych w latach 2016 -2018

Lp.	Działalność w zakresie opiniowania, uzgadniania, wizje terenowe, kontrole	2016 r.	2017 r.	2018 r.
1.	Uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium	5	2	5
2.	Ustalanie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko/ sporządzania i określanie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	18	24	16
3.	Uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	7	11	6
4.	Uzgadnianie dokumentacji projektowej	13	10	11
5.	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	36	28	30
6.	Wizje terenowe, kontrole obiektów przekazywanych do użytkowania	38	28	33
7.	Decyzje finansowe za czynności kontrolne	50	36	40

Rys. 1 Porównanie ilości załatwionych spraw w latach 2016, 2017, 2018

Opracowała:
Stażysta
Natalia Bartosik

11. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

W 2018 r. pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizował zadania wynikające z wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia oraz ogólnopolskich programów zdrowotnych.

Zagadnienia problemowe realizowane w 2018 r. dotyczyły :

- prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- zapobiegania chorobom nowotworowym,
- profilaktyki uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
- profilaktyki wszawicy.
- profilaktyki wad postawy
- promocji szczepień ochronnych

W ramach bieżącego nadzoru działalności oświatowo – zdrowotnej i promocji zdrowia wizytacje prowadzone były w oparciu o jednolite procedury kontrolne. Podczas wizytacji oceniano dobór metod i form realizowanych programów i akcji. Wizytacje przeprowadzono w placówkach oświatowo –wychowawczych

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. nadzorem objęto 44 placówki oświatowo wychowawcze, 18 placówek sezonowych. W nadzorowanych jednostkach przeprowadzono ogółem 91 wizytacji.

1. Współpraca z innymi instytucjami.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Krośnie Odrzańskim w roku 2018 współpracowała z: władzami lokalnymi Krosna Odrzańskiego, Gubina, „Bytnicy, Maszewa, sołectwem w Chlebowie, w Szklarce Radnickiej, Stowarzyszeniem „Razem możemy więcej” w Bytnicy, klubem Seniora w Maszewie. Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną, Rejonowym Oddziałem PCK w Gubinie, Gubińskim Domem Kultury, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim,, Powiatową Komendą Policji, dyrektorami przedszkoli, dyrektorami szkół, pielęgniarkami szkolnymi, podmiotami leczniczymi oraz podologiem.

27 Finał Wielkiej Orkiestra Świątecznej Pomocy” w Krośnie Odrzańskim

W ramach współpracy z lokalnymi władzami samorządowymi oraz dyrektorami szkół i przedszkoli w 10 punktach edukacyjno – informacyjnych prowadzono: mini konkursy dla dzieci i rodziców, pokazy samobadania piersi dla kobiet, pomiary masy ciała i BMI, ciśnienia krwi i poziomu cukru, zawartości dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu u palaczy tytoniu, pokazy z użyciem alkohogoli oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Współpraca wewnątrz Państwowej Inspekcji Sanitarnej: z komórkami organizacyjnymi Higieny Dzieci i Młodzieży, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy Epidemiologii w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu, realizacji programu „Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”, „Profilaktyki HIV i AIDS” oraz kampanii „Zdrowie bez antybiotyków”, Zapobieganie kleszczowemu zapaleniu mózgu”(dystrybucja ulotek, plakatów), pomoc w organizacji punktów edukacyjno – informacyjnych.

Współpraca z lokalnymi mediami: TV kablowa, strona internetowa Powiatowej stacji, Starostwa Krośnieńskiego, Urzędu Miasta Krosna i Gubina, gminy Gubin, Dąbie, Bobrowice, Bytnica, Maszewo w ramach nagłaśniania działań promujących zdrowy styl życia.

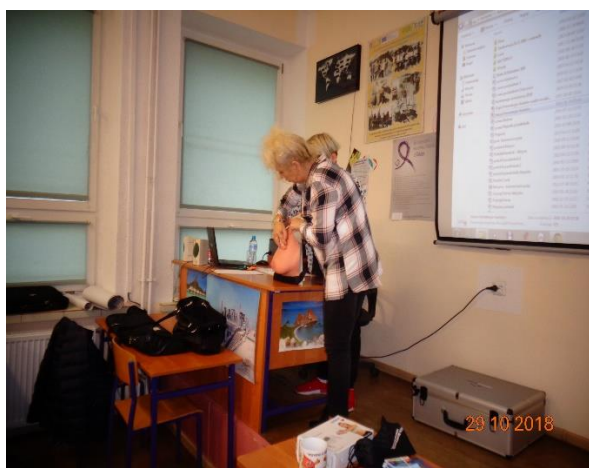
W ramach działań akcyjnych realizowano wystawiennictwo i rozdawnictwo ulotek na terenie podmiotów leczniczych, zakładów pracy uczestniczono w imprezach i konkursach organizowanych przez inne placówki.

2. Interwencje programowe i nieprogramowe :

„Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworowej”

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby nowotworowe poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej wśród ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych.

We współpracy z dyrektorami szkół nauczycielem biologii, pedagogami, pielęgniarkami szkolnymi z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrzańskim, Europejskim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Zespołem Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie, Szkołą Podstawową nr 2 w Krośnie Odrzańskim oraz sołectwami uczestniczono w spotkaniu z rodzicami, uczniami oraz seniorami. Edukację prowadzono w oparciu o Europejski Kodeks Walki z Rakiem oraz zajęcia praktyczne –pokazy samobadania piersi na fantomie.

Zajęcia warsztatowe w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych i Europejskim Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Gubinie

Dystrybucję materiałów edukacyjnych zachęcających do wykonywania bezpłatnych badań mammograficznych oraz cytologicznych prowadzono w czasie imprez plenerowych oraz w podmiotach leczniczych.

„ Rybobranie „Krosno Odrzańskie.

„Święto Chleba” w Chlebowie

Ogółem programem objęto około 5400 osób.

„Trzymaj Formę”

Celem programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o indywidualną odpowiedzialność i wolny wybór jednostki.

W programie uczestniczyli uczniowie klas V i VI ze szkół podstawowych oraz uczniowie ze szkół gimnazjalnych. Ogółem w roku szkolnym 2017/2018 program realizowany był przez :19 szkół podstawowych, .Ogółem edukacją w szkołach objęto 2445 osób.

Podsumowanie programu w Szkole Podstawowej nr 2 w Krośnie Odrzańskim

„ Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy”

Celem programu jest zmniejszenie występowania wszawicy w środowiskach szkolnych i przedszkolnych poprzez dostarczania wiedzy z zakresu profilaktyki. W ramach programu przeprowadzono 12 porad oraz na bieżąco prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Grupą docelową są uczniowie klas I- III, dzieci przedszkolne, ich rodzice i nauczyciele. Do programu przystąpiło 12 przedszkoli ,oddziały przedszkolne7 oraz 10 szkół podstawowych.

Ogółem edukacją objęto 3131 dzieci oraz 2094 rodziców.

Program profilaktyki HIV i AIDS „Mam czas rozmawiać”

Celem kampanii „Mam czas rozmawiać” był zachęcanie do dialogu międzypokoleniowego o zdrowiu a zwłaszcza o tematach trudnych takich jak choroby przenoszone drogą płciową w tym HIV. oraz promocja bezpłatnego i anonimowego testowania w kierunku wirusa HIV.

Z okazji Światowego Dnia AIDS we współpracy z Zespołem Szkół w Chlebowie zorganizowano XIX Powiatowy Konkurs Wiedzy o AIDS i Uzależnieniach, w którym udział wzięły 3 osobowe zespoły z 8 szkół podstawowych -24 uczniów, Opracowano pytania konkursowe oraz inne zadania do wykonania.. Środki finansowe na zakup nagród dla uczestników pozyskane zostały od władz samorządowych przez Zespołu Szkół w Chlebowie w kwocie 2500 zł.

XIX Powiatowy Konkurs Wiedzy o HIV i AIDS w Zespole Szkół w Chlebowie

Dystrybucję materiałów edukacyjnych prowadzono w podmiotach leczniczych, w szkołach ponadgimnazjalnych oraz w czasie 8 imprez plenerowych na terenie Krosna Odrzańskiego, Bobrowic, Gubina .

Na stronach internetowych tut. stacji oraz na stronach internetowych Starostwa Krośnieńskiego, Urzędu Miasta Krosno Odrz., Gubin oraz gmin: Bytnica, Bobrowice, Dąbie, Maszewo zamieszczono materiały edukacyjne.

Ogółem edukacją objęto około 3000 osób

Program „ Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce .

Celem programu jest edukacja w zakresie szkodliwych następstw palenia tytoniu oraz ochrona przed następstwami biernego palenia.

W ramach programu działania edukacyjne prowadzono w zakładach pracy, podmiotach leczniczych, w placówkach oświatowo – wychowawczych w czasie imprez plenerowych organizowanych w przez przedszkola, szkoły w Krośnie Odrzańskim i Gubina. W podmiotach leczniczych przez cały rok prowadzone było rozdawnictwo ulotek, wystawiennictwo.

Konkurs recytatorski „Profilaktyka wierszem”

Na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 w Krośnie Odrzańskim odbył się konkurs recytatorski „Profilaktyka wierszem”, którego uczestnikami byli uczniowie ze szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Krosno Odrzańskie (20 uczniów).Uczniowie szkoły przygotowali stoisko ze zdrowymi przekąskami.

W ramach prowadzonych działań współpracowano z pielęgniarkami szkolnymi(badania, pomiary), pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży, przeprowadzono narady Na stronie internetowej zamieszczono informacje. W imprezach uczestniczyła TV Krośnieńskie Wydarzenia, która na bieżąco emitowała informacje w lokalnej telewizji.

Prowadzone kontrole przez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji w zakresie przestrzegani zakazu palenia tytoniu wykazują, że w 396 skontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia tytoniu. Edukacją objęto około 780.

„Czyste powietrze wokół nas” to program realizowany w 11 przedszkolach oraz w 6 oddziałach przedszkolnych i skierowany był do dzieci 5-6 letnich oraz ich rodziców.

Głównym celem programu jest podniesienie wiedzy wśród rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie wśród dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach narażenia na dym papierosowy. Edukacją objęto 376 dzieci oraz 490 rodziców.

Dzieci przedszkolne i ich rodzice brali udział w obchodach **„Światowego Dnia bez Papierosa”** oraz **„Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu”**. W ramach realizowanego programu „Czyste powietrze wokół nas”, przeprowadzono 8 narad. Wszystkie placówki otrzymały materiały edukacyjne do realizacji kolejnej edycji programu.

W Gubińskim Domu Kultury odbył się VIII Międzyprzedszkolny Konkurs **”Super Wiewiórka”** w którym uczestniczyły dzieci 6-letnie z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych z Gubina i gminy Gubin.

W punktach edukacyjno – informacyjnych prowadzone było rozdawnictwo materiałów w zakresie szkodliwego działania nikotyny na zdrowie dzieci oraz wykonywano pomiary stężenia dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu. Wśród dzieci prowadzono zgaduj –zgadule, a nagrodami były drobne gadżety. Ogółem edukacją objęto 866 osób.

Międzyprzedszkolny konkurs „Super Wiewiórka „ w Gubińskim Domu Kultury

Program „Bieg po zdrowie”

To program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, którego celem jest opóźnienie inicjacji tytoniowej wśród dzieci, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Grupą docelową są uczniowie klas IV oraz ich rodzice.

W II edycji uczestniczyło 179 uczniów, 165 rodziców z 6 szkół podstawowych.

W realizację programu zaangażowali się wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi, pedagodzy szkolni oraz pielęgniarki.

Projekt KIK /68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

Projekt współfinansowany jest przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego projektu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Celem głównym programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród kobiet w wieku 15-49 lat oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W ramach programu prowadzono kampanię społeczną „**Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu**”, która skierowana była do kobiet w wieku prokreacyjnym, ciężarnych oraz ich rodzin i bliskich. Dystrybucję materiałów edukacyjnych prowadzono w podmiotach leczniczych oraz szkołach ponadgimnazjalnych. Do podmiotów leczniczych. W czasie trwania 10 imprez plenerowych prowadzono rozdawnictwo ulotek, prezentacja baneru, zorganizowano „Powiatowy Konkurs Wiedzy o AIDS i o uzależnieniach”. 4 szkoły ponadgimnazjalne uczestniczyły w IV edycji programu „ARS, czyli jak dbać o miłość” realizowanego w ramach projektu KIK/68 Edukacją objęto 164 uczniów i 108 rodziców.

W ramach programu współpracowano ze, szkołami ponadgimnazjalnymi, gimnazjalnymi, podmiotami leczniczymi oraz władzami lokalnymi (punkty edukacyjno – informacyjne, dystrybucja ulotek). Ogółem edukacją objęto około 1000 osób.

Interwencje nieprogramowe:

Akcje antytytoniowe

W ramach profilaktyki antytytoniowej realizowane były dwie kampanie :

- Światowy Dzień bez Tytoniu „ -31maja,
- Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu - 16 listopada.

Celem akcji jest propagowanie wiedzy o zdrowotnych następstwach palenia tytoniu i zachęcanie do zdrowego stylu życia wolnego od dymu tytoniowego.

W 2018 roku działania adresowane były przede wszystkim do dorosłej części społeczeństwa, do młodzieży w wieku 16-19 lat oraz kobiet planujących ciążę i młodych matek. Akcje prowadzone były w szkołach, przedszkolach oraz w podmiotach leczniczych.

W podmiotach leczniczych, w szkołach rozwieszano plakaty, prowadzono rozdawnictwo ulotek, konkursy, wystawy. W ramach akcji przeprowadzono narady i dystrybucję materiałów edukacyjnych. W czasie imprez plenerowych w punktach edukacyjno-informacyjne, udzielano porad, rozdawano ulotki, prowadzono pomiary zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Ogółem edukacją objęto około 5000 osób.

Zapobieganie kleszczowemu zapaleniu mózgu ”

Celem akcji było zapobieganie chorobom wywołanym przez kleszcze oraz promocja szczepień ochronnych.

W ramach interwencji w placówkach wypoczynku letniego, w podmiotach leczniczych oraz w 6 punktach informacyjno – edukacyjnych organizowanych w czasie imprez plenerowych prowadzono rozdawnictwo ulotek . Edukacją objęto około 560 osób.

Pierwsza pomoc przedmedyczna –ratownictwo medyczne.

W ramach działań uczestniczono w pracach jury XVI Rejonowych Mistrzostw I Pomocy w Gubinie. Uczestnikami były drużyny ze wszystkich typów szkół z terenu Gubina i gminy .

XVI Rejonowe Mistrzostwa I Pomocy w Gubinie

Profilaktyka grypy oraz wirusowe zapalenie wątroby.

Celem działań edukacyjnych było podniesienie wiedzy wśród społeczeństwa w zakresie zapobiegania zachorowaniom na grypę oraz wirusowe zapalenie wątroby typu A. W ramach akcji w podmiotach leczniczych, szkołach i przedszkolach przeprowadzono narady oraz przekazano materiały edukacyjne. W celu dotarcia do większej liczby osób ulotki profilaktyczne zamieszczono na stronie internetowej, stacji oraz na stronach internetowych urzędów gmin i miast.

„Zdrowie bez antybiotyków”

Cel: Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie stosowania antybiotyków..

Grupa docelowa: społeczność lokalna.

W ramach interwencji do przedszkoli oraz podmiotów leczniczych przez pracowników tut. stacji przekazano materiały edukacyjne. Rozdawnictwo materiałów prowadzono w czasie imprez plenerowych. Współpracowano z pionem Epidemiologii. Edukacją objęto około 380 osób.

Promocja szczepień ochronnych „Zaszczep w sobie chęć szczepienia „

Cel: Podniesienie wiedzy wśród społeczeństwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych.

W ramach akcji prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w przedszkolach oraz podmiotach leczniczych. Na stronie internetowej zamieszczono informację. Ogółem edukacją objęto około 350 osób.

Profilaktyka wad postawy.

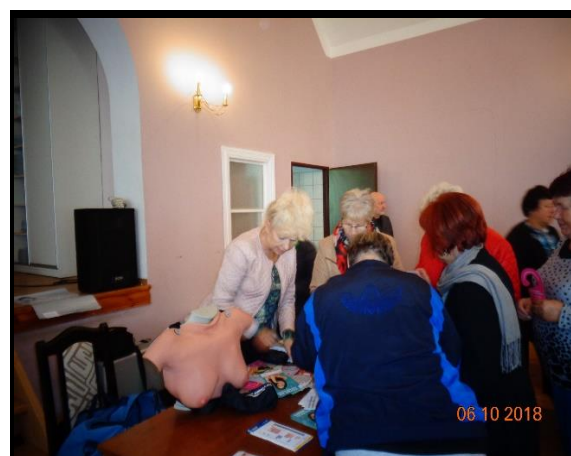
W ramach Ogólnopolskiego Dnia Tornistra prowadzono działania edukacyjne w szkołach. We współpracy z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży w dwóch szkołach podstawowych przeprowadzono pomiary wagi ciała oraz wagi tornistrów. Badaniem objęto 324 uczniów. Na stronie internetowej stacji oraz urzędów miast i gmin zamieszczono ulotki tematyczne (Tornister ucznia, wskazówki dla nauczyciela i rodziców). Materiały edukacyjne przekazano do pozostałych szkół w celu przeprowadzenia akcji edukacyjnej wśród uczniów i rodziców. Ogółem edukacją objęto około 400 osób.

„Promocja prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej”

Działania edukacyjne skierowane były do społeczności lokalnej. W 8 punktach edukacyjno – informacyjnych oraz na 3 spotkaniach zorganizowanych przez sołectwa, klub seniora, stowarzyszenie, szkoły prowadzono pomiary masy ciała i zawartości tkanki tłuszczowej -230, pomiary ciśnienia krwi -100, pomiary poziomu cukru -70, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu -35 oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjnych.

Dzień Kobiet w Szklarcze Radnickiej

Spotkanie z seniorami w Bytnicy

Działania edukacyjne prowadzone były we współpracy z pielęgniarkami szkolnymi, które wykonywały pomiary ciśnienia krwi, badania poziomu cukru oraz podologiem, pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży. W imprezach uczestniczyła TV Krośnieńskie Wydarzenia, która na bieżąco emitowała informacje w lokalnej telewizji. Ogółem edukacją objęto około 5000 osób.

Festyn rodzinny w Osiecznicy

Wiosna nad Nysą w Gubinie

Bezpieczne i Zdrowe Wakacje/ferie

W czasie Akcji Letniej i Zimowej do 18 placówek wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży dostarczano ulotki, „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek”. Przeprowadzono narady w trakcie, których omówiono z komendantem obozu oraz z kierownikami koloni tematykę dotyczącą „Bezpiecznych i Zdrowych Wakacji/ferii” t.j :Szkodliwe działanie promieniowania UV, 5 kroków do bezpieczniejszej żywności, zasady bezpiecznego spożywania warzyw i owoców, choroby i zagrożenia zdrowotne (salmonella, czerwotka bąblowica, meningokoki, zatrucia grzybami, zatrucia pokarmowe, dopalacze, nikotynizm) oraz zasady postępowania w czasie upałów, po ukąszeniu przez kleszcze, osy, pszczoły, żmije, psy. Zalecono zorganizowanie w czasie trwania turnusów dnia pod hasłem „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje/ferie”.

W placówkach wypoczynku letniego i zimowego we współpracy z Powiatową Komendą Policji w Krośnie Odrzańskim prowadzono pogadanki oraz dystrybucję materiałów w ramach akcji „Bezpieczne i zdrowe wakacje”, „Bezpieczne ferie”.

Kolonie letnie w Dąbiu

Półkolonia w Gubinie

Edukacją objęto również społeczność lokalną uczestniczącą w imprezach organizowanych przez władze samorządowe na terenie Krosna Odrzańskiego, Gubina, Maszewa, Bytnicy, Chlebowa i Osiecznicy. Edukacją objęto około 1000 osób.

Światowy Dzień Zdrowia

Założenia Światowego Dnia Zdrowia przebiegały pod hasłem „**Zdrowie dla wszystkich**” były realizowane głównie w podmiotach leczniczych oraz szkołach ponadgimnazjalnych gdzie przeprowadzane rozmowy indywidualne, dyskusje Na stronie internetowej Powiatowej Stacji, Starostwa, Urzędu Miasta Krosno i Gubina oraz gmin: Gubin, Bobrowice, Bytnica, Dąbie, Maszewo zamieszczono materiały edukacyjne.

Na terenie podmiotów leczniczych zorganizowano wystawiennictwo i rozdawnictwo ulotek. Edukacją objęto ogółem około 250 osób.

Podsumowanie

W ramach realizowanych interwencji programowych największym zainteresowaniem cieszą się programy edukacyjne skierowane do młodzieży szkolnej oraz społeczności lokalnej.

- Przy współpracy dyrektorów szkół, przedszkoli i władz lokalnych w ramach profilaktyki chorób nowotworowych zorganizowano spotkania i pokazy samokontroli piersi na fantomie. W szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych profilaktyka chorób nowotworowych realizowana była w oparciu o Europejski Kodeks Walki z Rakiem Lekarz koordynujący powiatowy program „Szczepienia HPV” przeprowadził edukację rodziców dziewcząt objętych bezpłatnymi szczepieniami.
- Program „Trzymaj Formę” realizowany jest przez szkoły podstawowe, zarówno wśród dzieci i młodzieży jak i ich rodziców. W ramach programu prowadzone były zajęcia warsztatowe poświęcone przygotowywaniu II śniadania z wykorzystaniem warzyw i owoców w codziennym odżywianiu, Tydzień Zdrowia. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszą się punkty informacyjno–edukacyjne, w których wykonywane były bezpłatne pomiary wagi ciała, zawartości tkanki tłuszczowej w masie ciała, BMI. pomiary poziomu cukru i ciśnienia tętniczego oraz pokazy z użyciem alkoholi.
- Program przedszkolny „Czyste powietrze wokół Nas” cieszył się dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców, którzy aktywnie włączyli się w realizację programu, poprzez udział w konkursie plastycznym i festynach rodzinnych.
- Współpraca z lokalnymi mediami oraz władzami lokalnymi wspomagała działania prozdrowotne poprzez zamieszczanie informacji na stronach internetowych, emitowanie w TV kablowej akcji prozdrowotnych.

Opracowała:
Mariola Gawłowska
Starszy instruktor higieny

12. Działalność kontrolno –represyjna

W toku działalności kontrolnej w zakresie sprawowania nadzoru zapobiegawczego i bieżącego nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno–sanitarnymi w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne oraz działalności przeciwepidemicznej w roku 2017:

- wykonano 942 badania ogółem, 2826 oznaczeń fizycznych,
- pobrano 300 próbek do badań; w tym 155 próbek wody i 145 próbek żywności,
- przeprowadzono 1240 kontroli sanitarnych,
- wydano 310 decyzji merytorycznych, 149 decyzji płatniczych,
- wydano łącznie 11 postanowień dotyczących istoty sprawy bądź wynikających z procedur postępowania,
- nałożono 15 mandatów karnych, na ogólną kwotę 3550,-zł.